

- personoitu ja internetyhteisöjä hyödyntävä lähestymistapa ylioppilaskokeisiin valmentautumiseen

• • • • •

2009 Leppävaara

Laurea-ammattikorkeakoulu
Leppävaara

Kieltenopiskelua omilla ehdoilla
- personoitu ja internetyhteisöjä hyödyntävä lähestymis-
tapa ylioppilaskokeisiin valmentautumiseen

Jenna Hakola
Tietojenkäsittelyn koulutusohjelma
Opinnäytetyö
Maaliskuu 2009

Jenna Hakola

**Opiskelua omilla ehdoilla - personoitu ja internetyhteisöjä hyödyntävä lähestymistapa
ylioppilaskokeisiin valmentautumiseen**

Vuosi 2009

Sivumäärä 56

Opinnäytetyön tavoite on selvittää, minkälainen internetsivusto toimisi parhaiten ylioppilastutkinnon kieltenkokeisiin valmentautuvien opiskelijoiden tukena. Tarkastelun kohteena ovat vieraiden kielten ylioppilaskirjoituksiin valmentautuvat abiturientit ja internet heidän apuvälineenään.

Tutkimuskysymystä lähestytään perehtymällä ensin itse ylioppilastutkintoon ja kielten opiskeluun, sitten kolmeen eri oppimistyyliin. Perehdytään kullekin oppimistyyliille sopivimpiin oppimista tehostaviin ratkaisuihin ja tämän pohjalta analysoidaan jo olemassa olevia kielten opiskeluun tarkoitettuja verkkoratkaisuja. Lopuksi selvitetään millainen sivusto motivoi ja innostaa eniten kohderyhmää.

Työn teoriaosuuden lähdemateriaali koostuu pääasiassa oppimista ja verkko-oppimateriaaleja käsittelevistä kirjoista, asiantuntijan haastattelusta sekä kohderyhmälle suunnatusta kyselystä.

Kyselyllä selvitettiin opiskelijoiden internetin käyttöä ja kielten opiskelua. Opiskelijoita pyydettiin myös arvioimaan erilaisia ylioppilaskokeisiin valmistautumisen menetelmiä ja erilaisia verkossa käytettäviä oppimiskäytäntöjä.

Tutkimusten perusteella päädyttiin ratkaisuun, jossa pääpainona sivustolle oli yhteisöpohjainen toiminta, joka mahdollistaa vuorovaikutuksen opiskelijoiden välillä. Eri oppijatyypit ja kaukuivat melko tasaisesti opiskelijoiden keskuudessa, joten ratkaisussa otettiin huomioon näiden eri oppijoiden tarpeet ja kehiteltiin niiden tueksi erilaisia oppimista tukevia verkkoratkaisuja.

Tämä työ on tehty Laurea-ammattikorkeakoulun tietojenkäsittelyn koulutusohjelman opinnäytetyönä.

Jenna Hakola

Learning languages on one's own terms - personalized and social networking oriented approach to preparing for the Matriculation Examination

Year	2009	Pages	56
------	------	-------	----

This research has been carried out as a thesis for the Information Technology Programme at Laurea University of Applied Sciences. The purpose of the thesis was to create a model for a website that would serve as the best possible e-learning site for students preparing for the Finnish Matriculation Examination. The focus was on the final year students preparing for their examination and the Internet as their tool of learning.

The research question was initially approached by taking a close look at the Matriculation Examination and language studies, then at three different styles of learning. After listing the best learning techniques for each learning style it was possible to analyze existing language learning websites. The final task was to find out what kind of website would appeal to the target group in the most motivating and inspiring way.

The source material for the theories used in the thesis consists mainly of learning and web learning material related books, specialist interviews and a questionnaire for the members of the target group.

The purpose of the questionnaire was to find out details about how the students use the Internet and how they study languages. They were also asked to rate different methods of exam preparation and different web based learning solutions.

Based on the research, a website model was created. The main emphasis of it is on the social networking opportunities of the Internet because this enables student-to-student interaction. The target group consists of almost equal proportions of different learning styles. This variance in preferences was taken into account while creating the model by developing learning solutions suitable for each learning style.

Tags: e-learning, internet, language education, learning styles, web learning, interaction, community, Finnish matriculation examination.

SISÄLLYS

1	Johdanto	6
2	Tavoite ja menetelmät.....	7
3	Kielten osaamisen kasvava merkitys ja tarve	7
4	Ylioppilastutkinto Suomessa	9
4.1	Ylioppilastutkinnon kielten kokeisiin valmentautuminen	10
5	Oppimaan oppiminen	11
5.1	Aistikanavien kautta oppiminen	12
5.2	Auditiivinen miellejärjestelmä	13
5.3	Kinesteettinen miellejärjestelmä	14
5.4	Visuaalinen miellejärjestelmä	16
6	Oppimistyylien hyödyntäminen verkko-oppimateriaalissa	17
6.1	Olemassa olevien kieltenopiskelusivustojen analysointi	18
7	Opiskelijoiden mielipide	25
7.1	Perustiedot	25
7.2	Internetin käyttö ja oppimistyyli	26
7.3	Ylioppilaskirjoituksiin valmistautuminen	29
7.4	Kielten opiskeluun tarkoitetun sivuston ominaisuuksien analyysi	33
8	Varsinaisen sivuston suunnittelu	36
8.1	Navigointi ja perusominaisuudet	38
8.2	Aineosio	41
8.3	Aiemmat yo-kokeet	42
8.4	Foorumi	42
8.5	Lataukset	44
8.6	Pistejahti	46
8.7	Lukusuunnitelma ja muistutusominaisuus	46
8.8	Ulkoasu.....	47
9	Yhteenveto ja jatkosuunnitelma	49
	Lähteet	51
	Liitteet.....	53

1 Johdanto

Tänä päivänä nuorisosta on tullut tietotekniikan hyödyntämisen edelläkävijä. Nuoret oppivat nykyään jo lapsena käyttämään tietokoneita ja niiden sisältämiä ohjelmia sekä erilaisia verkkosivustoja- ja palveluja. Tästä on seurannut se, että aikuisten tekemät oppimistilanteet, materiaalit ja mahdollisuudet eivät välttämättä hyödynnä kaikkea sitä, mitä nuoret haluaisivat ja voisivat käyttää. Toisin sanottuna tarjonta ei välttämättä vastaa heidän tarpeisiinsa oikealla tavalla.

Kielten opiskelu ja kirjoituksiin valmentautuminen internetissä on idea, joka on otettu käyttöön vasta 2000-luvulla internetin käytön yleistyttyä roimasti, ja se on vielä lapsenkengissään. Monia hyviä opiskelua tukevia ideoita on kehitelty paljon. Tarjolla on monenlaista sivustoa, ulkomaalaisista suomalaisiin ja tasoltaan ja kielivalikoimaltaan hyvin vaihtelevaa. Varaa näiden tekniikoiden parantamiseen ja tehostamiseen on vielä paljon, varsinkin mitä tulee verkko-opiskelun kiinnostavuuteen ja opiskelijoiden motivointiin. Internetissä oppimisvälineenä piilee valtava potentiaali.

Usein verkkomateriaalien sisältöä suunnittelevat henkilöt ovat pedagogisella tasolla alansa asiantuntijoita, ja itse verkkosivujen toteuttajat web designin osaajia. Valitettavasti kuitenkin Irc-Gallerian ja Facebookin kaltaiset sivustot keräävät hurjasti enemmän käyttäjiä ja kävijöitä kuin opetustarkoitukseen luodut sivut. Vaikka hyötykäyttö ja viihdekäyttö ovatkin perinteisesti toisistaan erillisiä käsitteitä, on silti syytä kysyä, voisiko asia olla toisin. Voisiko internet olla oppivälineenä niin mukaansatempaava, että raja hyödyn ja huvin välillä hämärtyisi?

Tämä opinnäytetyön toimeksiantajana toimi alun perin eteläsuomalainen lukio. Esitutkimuksen jälkeen toimeksianto laajeni ja syveni, mikä kariutti yhteistyön toimeksiantajana toimineen lukion kanssa. Toimeksiantajan määrittelemässä laajuudessa työ olisi ollut mahdoton tehdä yhden hengen projektina. Aihealue motivoi minua kuitenkin tutkimaan, innovoimaan ja suunnittelemaan internetsivustoa, joten jatkoin opinnäytetyöni laajuudessa aiheen tutkimista.

2 Tavoite ja menetelmät

Opinnäytetyön tavoite on luoda kehitysehdotus internetsivustoksi, joka toimisi parhaiten ylioppilastutkinnon kielten kokeisiin valmentautuvien opiskelijoiden tukena. Tarkastelun kohteena ovat vieraiden kielten ylioppilaskirjoituksiin valmentautuvat abiturientit ja internet heidän apuvälineenään.

Tutkimusmenetelmänä tullaan hyödyntämään konstruktivistista tutkimusmenetelmää, joka on laitteen, järjestelmän, ohjelmiston, prosessin tai toimintaperiaatteen suunnittelua ja evaluointia. Konstruktivisen menetelmän lähtökohtana on lähestyä tosielämässä esiintyviä ongelmia ja löytämään niihin ratkaisu käytännössä. (Lukka & Tuomela 1998) Tässä tapauksessa evaluoinnin kohteena on konstruktion tulos ja sen ominaisuus, eli määritellään onko konstruktio parempi, tehokkaampi tai oikeampi kuin aiemmat konstruktiot. Syy tämän evaluoinnin valintaan on sen toiminta selkärankana tutkimuskysymyksen ratkaisussa, kun tavoitteena on selvittää millainen sivusto olisi ominaisuuksiltaan ja toimivuudeltaan parempi kuin jo tarjolla olevat vaihtoehdot.

Ongelmaa lähestytään tutkimalla ensin itse ylioppilastutkintoa ja kielten opiskelua, sitten erilaisia oppimistyyliä. Sen jälkeen perehdytään kullekin oppijatypille sopivimpiin oppimista tehostaviin ratkaisuihin ja lopuksi selvitetään, millainen sivusto vetoaa eniten kohderyhmään motivoivalla ja innostavalla tavalla.

Teoriaosuudessa esitetään erilaisia oppimiseen ja verkkoratkaisuun liittyviä tutkimuksia sekä asiantuntijan näkemyksiä, jotka selvitettiin haastattelulla. Tutkimusosuudessa puolestaan huomioidaan itse kohderyhmän mielipiteet, näkemykset ja kokemukset. Tämä osuus koottiin teettämällä kysely lukiolaisille, kaksoistutkintoa suorittaville ammattikoululaisille sekä aikuislukiolaisille, jotka tulevat osallistumaan tai ovat osallistuneet viime aikoina ylioppilaskirjoituksiin ja niihin tähtäävään kieltenopiskeluun. Näiden pohjalta tavoitteena on kerätä aineistoa, jonka avulla voidaan luoda pohja innovatiiviselle ja ajan hengessä mukana olevalle kieltenopiskelusivustolle.

3 Kielten osaamisen kasvava merkitys ja tarve

Vuosina 2005-2007 toteutettiin kielikoulutuspoliittinen projekti, joka tunnetaan myös nimellä KIEPO-projekti. Sen tavoitteena oli edistää suomalaisten monikielisyyttä elinikäisen oppimisen näkökulmasta ottaen huomioon yhteiskunnassa tapahtuneet muutokset ja kielikoulutuksen kansainvälisen tavoitteenasettelun. Projektin rahoittajana toimi opetusministeriö, ja sitä koordinoi Jyväskylän yliopiston soveltavan kielentutkimuksen keskus. Lisäksi mukana oli kielikoulutuksen asiantuntijoita ja sidosryhmien edustajia. Projekti loi valmistuessaan suosituksia

ja ehdotuksia Suomen kielikoulutuksen uudistamisesta ottaen huomioon nykypäivän ja tulevaisuuden tarpeet ja tavoitteet.

KIEPO-projektin mukaan kielitaidon merkitys on korostunut Suomen liittyttyä Euroopan unionin jäseneksi, sillä kielten oppimisella on tärkeä asema avoimen yhteisön syntymisessä. Kielten osaaminen on välttämätöntä, kun ihmiset liikkuvat ja viestivät yli kieli- ja kulttuurirajojen, sillä kielet ovat keskeinen väline tiedon hankinnassa ja monipuolistamisessa.

Vieraalla kielellä viestiminen kasvaa voimakkaasti koko ajan. KIEPO listasi moninaisia syitä toteamalla, että työvoiman lisääntynyt liikkuvuus sekä viestintätekniinen kehitys ja tiedonvälityksessä tapahtuvat muutokset ovat lyhentäneet välimatkoja huomattavasti. Sähköpostit, tietoverkot ja tietopankit ovat tulleet vakiintuneiksi viestinnän välineiksi ja erilaiset kansainväliset kytkökset, kuten vaihto-ohjelmat ja erilaiset sopimukset, ovat lisääntyneet. Samalla kansainvälisen kaupan voimakas kasvu on luonut uusia kielitarpeita. Myös suurin osa tieteellisestä, taloudellisesta ja teknisestä tiedosta esitetään muutamalla pääkielellä, lähinnä englanniksi. Kielitaidosta on tullut monella alalla olennainen osa ammatillista osaamista ja kilpailukykyä, professionaalista kompetenssia.

Viimeaikainen kehitys on luonut kokonaan uudenlaisia lukemisen, kirjoittamisen ja puhumisen tarpeita ja vaatimuksia sekä äidinkielessä että vieraissa kielissä, esimerkiksi tietotekniikan ja internetin kautta. Tämän seurauksena kieliammattien kuten kääntämisen ja tulkkauksen merkitys kasvaa.

Toisin kun aiemmin pitkälti ajateltiin, kielten opiskelu ja osaaminen eivät ole enää vain älyn harjoitusta joitakin korkeampia tavoitteita varten eivätkä yksinomaan välikappale yhteiskunnan muutosprosessissa kohti suurempaa tasa-arvoa, vaan ne nähdään yksittäisen ihmisen välineenä päästä osalliseksi erilaisiin vuorovaikutustilanteisiin tai mahdollisuutta rakentaa sellaista osaamisen kokonaisuutta, jolle voi perustaa täysipainoisen tulevaisuuden. Kielitaito on nähtävä osana sosiaalistumis- ja kulttuuristumisprosessia, jonka kautta ihminen kasvaa ottamaan vastuuta itsestään, elämästään ja osastaan erilaisissa tehtävissä yhteiskunnassa.

Englanti on lähes poikkeuksetta Suomessa opiskelevien ensimmäinen vieras kieli. Viidenneltä luokalta on mahdollisuus aloittaa toisen pitkän kielen opiskelu, ja KIEPO:n selvitysten mukaan toisen pitkän kielen aloittaa tuolloin noin 30 prosenttia opiskelijoista. Lisäkielen hyöty on tullut lähinnä ruotsin hyväksi, sillä ruotsin opiskelun mahdollisuutta käyttää vajaan 10 prosenttia oppilaista, vaikkakin ruotsin opiskeluun käytetty aika on supistumassa. Peruskoulun päättöluokan arvioinnit ja ylioppilaskirjoitusten tulokset osoittavat, etteivät oppimistulokset ole kovin hyviä. Lukion aloittavista oppilaista vain yksi seitsemästä on lukenut ruotsia enemmän kuin kolme vuotta peruskoulun ylimmillä luokilla, ja nyt joka neljännes ylioppilaskoke-

laista jättää ruotsin kielen kirjoittamatta, mikä puolestaan vaikuttaa ruotsin opiskelun tuloksellisuuteen lukiossa.

KIEPO-projektin mukaan hyvä viestinnän taito äidinkielellä tai vierailla kielillä voi kehittyä ainoastaan todellisissa viestintätilanteissa, mutta luokkaopetuskin antaa siihen hyvät perusvalmiudet. Jotta luodaan edellytykset luontevalle vuorovaikutukselle, on yleensä välttämätöntä hakeutua tai joutua elämäntilanteisiin, jotka edellyttävät sosialisoitumista kyseiseen ympäristöön. Vuorovaikutusviestinnässä ratkaisevana tekijänä ovatkin sosiaaliset vuorovaikutustaidot, sillä ne voivat korvata kielitaidossa olevia aukkoja.

Kehittyvä kieli- ja viestintätaito perustuu laajalti elinikäisen oppimisen periaatteiden mukaisesti itsenäiseen opiskeluun ja oppimiseen. Opiskelutaitoihin ja oppimaan oppimiseen ohjaaminen on siksi äärimmäisen tärkeä osa äidinkielellä ja vierailla kielillä tapahtuvaan viestintään valmentautumista.

4 Ylioppilastutkinto Suomessa

Ylioppilastutkinto.fi -sivustolta saatavien tietojen mukaan ylioppilastutkinto järjestettiin Suomessa ensimmäisen kerran vuonna 1852. Sivusto kertoo myös, että alunperin ylioppilastutkinto toimi näyttönä yleissivistyksestä ja latinan kielen taidosta Helsingin yliopistoa varten. Nykyisin ylioppilastutkinnon tarkoituksena on lähinnä mitata, ovatko lukion opiskelijat omaksuneet lukion opetussuunnitelman mukaiset tiedot ja taidot sekä saavuttaneet lukion tavoitteiden mukaisen riittävän kypsyyden, ja täten tuottaa yleisen jatko-opintokelpoisuuden yliopistoihin ja ammattikorkeakouluihin.

Ylioppilastutkinto toimeenpannaan yhtä aikaa kaikissa lukioissa kaksi kertaa vuodessa, keväällä ja syksyllä. Opiskelija voi suorittaa kaikki ylioppilastutkintonsa yhdellä tutkintokerralla tai hajauttaa tutkintonsa useampaa osaan suorittaen koko tutkintonsa enintään kolmen peräkkäisen tutkintokerran aikana.

Ylioppilastutkinnon verkkosivuston mukaan ylioppilastodistusta varten kokelaan kuuluu suorittaa hyväksytyksi kaikki pakolliset aineet. Hylätyn kokeen voi tarvittaessa kompensoida muista hyväksytyistä kokeista saatujen pisteiden ansiosta. Lisäksi hylätyn kokeen saa uusi kaksi kertaa tätä tutkintokertaa välittömästi seuraavien kolmen tutkintokerran aikana tai tutkinto on uusittava kokonaan. Tosin hylätyn ylimääräisen kokeen saa uusia kaksi kertaa ilman aikarajaa. Hyväksyttyä arvosanaa voi yrittää korottaa kerran, eikä uusimisella ole aikarajaa.

Ylioppilastutkinto on muuttunut vuosien varrella monipuolisempaan suuntaan antaen kokelaille mahdollisuuden itse valita kirjoitettavat aineet siten, että pakollisen äidinkielen kokeen lisäksi on valittava tutkintoonsa ainakin kolme pakollisesti kuuluvaa koetta neljän joukosta. Nämä neljä koetta ovat toinen kotimainen kieli, vieras kieli, reaali sekä matematiikka. Halutessaan kokelas voi sisällyttää tutkintoonsa yhden tai useamman ylimääräisen kokeen kuten nykyäänkin.

Suomen ylioppilastutkinto on laaja kielivalikoimansa ansiosta. Kokelailla on mahdollisuus kirjoittaa perusopetuksen alaluokilla alkaneena kielenä englanti, saksa, venäjä, ranska ja espanja sekä toinen kotimainen kieli eli suomi tai ruotsi. Ylioppilastutkinnossa järjestetään lyhyen oppimäärän kielten kokeita seuraavissa kielissä: englanti, saksa, venäjä, ranska, espanja, italia, latina, portugali, saame - inarinsaame ja pohjoissaame. Kokeen sisältöön kuuluu aina kuuntelu ja kirjallinen koe. Nämä puolestaan voivat sisältää monivalintakysymyksiä, täydennystehtäviä, käännöksiä ja aineiden kirjoittamisia.

Kielten opiskelu ja samalla myös kielitaitoa koskevat vaatimukset kasvavat koko ajan. Kansainvälistyvässä yhteiskunnassa vieraiden kielten taidon arvo kasvaa koko ajan, ja monilla aloilla se on avaintekijä menestymisessä.

4.1 Ylioppilastutkinnon kielten kokeisiin valmentautuminen

Yo-kokeisiin valmentautuminen on perinteisesti ollut suhteellisen itsenäistä työskentelyä, johon on kyllä tarjolla rajatusti tukea ja ohjeita, mutta pääsääntöisesti aikatauluttaminen ja lukeminen ovat oppilaan omalla vastuulla. Matematiikassa valmistautumislinja on selkeä, sillä laskujen laskeminen ei vaadi muuta kuin hyvän laskimen, oppimateriaalia ja opittavien asioiden sisäistämisen. Myös reaaliaineissa kirjat, monisteet ja omat muistiinpanot lienevät yleisimmät tavat kerrata asioita, mutta kielissä ongelma tulee vastaan jo alkumetreillä. Kielet eivät ole vain kirjasta lukemista vaan niiden oppiminen tapahtuu suurilta osin niiden käyttämisen kautta. Lisäksi on syytä muistaa, että kielten ylioppilaskokeisiin kuuluu myös kuuntelu.

Usein kieliä kirjoittavia kokelaita neuvotaan kuuntelemaan musiikkia tai peittämään televisiosta tekstit vieraskielistä ohjelmaa seurattaessa. Tosiasia on, että kielikokeeseen valmentautuminen vaatii myös mahdollisuuden harjoitella muutakin kuin kielioppia kirjasta, sillä hyvän arvosanan saaminen edellyttää sekä kykyä ymmärtää elävää, soveltavaa kieltä että tuottaa sellaista itse - tästä pitävät huolen kuunteluosuuksien sekä aine.

Yo-kokeisiin valmistautumisen selkeä heikkous on se, että vaikka tuntiopetuksessa on käytössä vaihtelevia opetusmenetelmiä, yo-kokeisiin valmistautuessaan oppilas on yksin kirjojensa kanssa ja näin ollen oppimistavat ovat hyvin rajatut ilman oppilaan omaa kekseliäisyyttä.

Kaikilla ei kekseliäisyys tai motivaatio erilaisten tapojen kehittämiseen riitä. Monilla motivaatioon ja keskittymiseen vaikuttaa alentavasti virikkeettömyys. Lisäksi on huomioitava, että opitun ylläpitäminen vaatii jatkuvaa harjoittelua. Kun lukuloma alkaa ja kontaktiopetus jää, etenkin kuullun ymmärtämisen harjoittelu muuttuu entistä vaikeammaksi juuri kriittisellä hetkellä.

Kielten puhuminen on vuorovaikutusta, ja tämän vuoksi kielten opiskelu ja yo-kokeisiin valmistautuminen on syytä huomioida tästä näkökulmasta. Ilman tuntiopetuksessa käytettäviä materiaaleja ja varsinkin toisten oppilaiden tarjoamaa vuorovaikutusta kielen harjoittaminen käy varsin haasteelliseksi tilanteessa, joka jo itsestään on haasteellinen.

Internet on tehnyt mahdolliseksi vuorovaikutuksen ihmisten välillä kaikkialla. Se on yksi suurimmista globalisoitumisen taustalla vaikuttavista voimista ja kansainvälistänyt maailmaa ennennäkemättömällä tavalla. Se on myös nykypäivän hyvinvointivaltioissa hyödyke, joka on kaikkien saatavilla. Suomessa lähestulkoon kaikissa kotitalouksissa on tietokone. Niilläkin, joilla sitä ei ole, on mahdollisuus käyttää tietokoneita esimerkiksi koululla, työpaikalla tai kirjastossa. Tilastokeskuksen keväällä 2008 tehdyn haastattelututkimuksen mukaan yli 3,2 miljoonaa suomalaista, eli noin 83 prosenttia 16-74-vuotiaista, oli käyttänyt internetiä viimeksi kuluneiden kolmen kuukauden aikana. Vuonna 2004 vastaava osuus oli 70 prosenttia. Internetin käyttö on nykyisin säännöllistä, sillä 78 prosenttia käyttää sitä viikoittain. Tiedot käyvät ilmi Tilastokeskuksen vuosittain tekemästä tieto- ja viestintätekniikan käyttötutkimuksesta, jossa haastateltiin noin 3 000 henkilöä.

Erityisen paljon internetiä käyttää nuori sukupolvi. Mitä nuoremista on kyse, sitä varmemmin he ovat oppineet käyttämään tietokonetta ja internetiä, oppineet sukkuloimaan tietoverkkojen maailmassa ja löytämään sieltä haluamansa. YouTuben kaltaisten murrosten jälkeen internet on lakannut jopa olemasta pelkkä pelikone ja työväline ja alkanut viedä valtaa aiemmalta viestintäjättiläiseltä, televisiolta. Monet nykypäivän nuorista viettävätkin aikaa mieluummin internetsivustoilla kuin television ääressä. Näin ollen ylioppilaskokeeseen valmistautuminen internetissä on varmastikin ajatus, jolla on mahdollisuus saada hyvä vastaanotto.

5 Oppimaan oppiminen

Tämän päivän kenties yksi tärkeimmistä perustaidoista on oppimaan oppiminen, eli oman oppimistyylin kehittäminen mahdollisimman tehokkaasti. Oppiminen on tehokasta silloin, kun asian sisäistämiseen joutuu käyttämään suhteellisen vähän aikaa, se jää mieleen helposti ja opitun tiedon soveltaminen myöhemmin on mahdollista. Monimutkaisen asiasta tekee se, että

ihmiset ovat erilaisia. Yksi oppimistyyli sopii yhdelle, toinen toiselle. Oppimismallien muuttaminenkin on mahdollista, mikä yleensä on seurausta yksilön omasta halusta oppia enemmän ja kehittyä paremmaksi oppijaksi. Ympäristönvaihdos - esimerkiksi yläasteelta lukioon siirtyminen tai työpaikan vaihto - voivat tuoda uusia painopisteitä yksilön oppimismalliin.

Ihmisten tapaa oppia on tutkittu laajasti (Prashnig 1996). Erilaisia teorioita on kehitetty selittämään, miksi toiset vaikuttavat oppivan eri tavalla kuin toiset. Motiivina on ollut esimerkiksi oppimisen kehittäminen opetustyössä, pohjautuen siihen havaintoon että kouluopetus ei iso-vanhempiemme opiskelujen aikaan tuntunut koskettavan erilaisia oppimistyyliä lainkaan. Nykyään yksi taustamotivaattoreista on talouselämä: markkinoinnin ammattilaiset yrittävät kiivaasti etsiä entistä tehokkaampia tapoja saada ihmiset sisäistämään haluamiaan viestejä.

Oppimistyyliä koskevia teorioita on monia erilaisia. Osa oppimistyyliteorioista pohjautuu oppijan tapaan jäsentää tietoa, osa persoonallisuustyyppeihin. David Kolbin (1984) kokemuksellisen oppimisen teoriaan perustuva Honey & Mumfordin -mallin mukaan ihmiset jakautuvat tyyleiltään osallistujiin, tarkkailijoihin, päättelijöihin ja toteuttajiin. Käytännössä nämä ovat suomalaisia tulkintaversioita Peter Honeyn ja Alan Mumfordin neljästä mallista (aktivisti, teoreetikko, pragmaatikko ja pohdiskelija). Niin kutsuttu Dunn & Dunnin malli pohjautuu pää-elementteihin, jotka ovat ympäristötekijät, emotionaaliset tekijät, sosiologiset tekijät, fysiologiset tekijät sekä psykologiset tekijät. (Dunn 2000) Suomessa suosituimpi on Prashnigin malli, joka mukailee Dunn & Dunnin mallia.

Yksi tehokkaimmista tavoista jäsentää erilaisia oppijatyyppejä on kuitenkin aistihavaintoihin perustuva jaottelu. Erityisen tehokas tämä on kielten opiskelusta puhuttaessa, kieli kun on olemukseltaan sellainen, että sen oppimiseen liittyvissä tilanteissa kaikki aistit tulevat käyttöön. Toisaalta kielten opiskelu on myös ainutlaatuisella tavalla haasteellista: toisin kuin muissa aineissa, vieraassa kielessä opiskelija joutuu omaksumaan tietoa, joka ei perustu mihinkään aikaisempaan tietoon. Ero havainnollistuu esimerkiksi vertailussa matematiikkaan ja biologiaan: ensin mainittu etenee arkielämässä opitun logiikan mukaan, jonka yksinkertaisten ”laskutoimitusten” päälle monimutkaisemmatkin kaavat rakentuvat, ja viimeksimainitulla on lukuisia, havaintoihin ja kokemuksiin perustuvia yhtymäkohtia kenen tahansa elämässä. Vieraan kielen opiskelija on pääsääntöisesti vailla vastaavia kokemuksia, ja sen vuoksi oppimaan oppimisen merkitys korostuu.

5.1 Aistikanavien kautta oppiminen

Eri ihmiset hahmottavat ja oppivat uusia asioita eri tavalla ja eri kanavien kautta. Kun puhutaan auditiivisesta, visuaalisesta ja kinesteettisestä oppijatyyppistä, on kyse miellejärjestelmistä eli aistikanavien kautta tapahtuvasta tiedon vastaanottamisesta. Oppimistyyli on pysyvä

ominaisuus, mutta sen tiedostamalla pystyy tehostamaan oppimistaan. Oppimistyyliin vaikuttavin tekijä on jokaisen ihmisen oma henkilökohtainen aistikanava, jonka avulla jokainen hankkii itselleen tietoa ja käsittelee sitä.

Kuten oppijatyyppien nimityksistä voi jo päätellä, auditiivinen oppija ottaa tietoa parhaiten vastaan kuuloaistinsa avulla, visuaalinen oppija kuvainnollisten havaintojen ja kinesteettinen tunteiden ja tuntemusten eli tässä tapauksessa kokemisen ja tekemisen kautta. Mainittakoon myös, että ihmisellä on käytössään myös haju-, maku- ja tuntoaistiin eli olfaktorinen, gustatorinen ja taktillinen miellejärjestelmä, mutta koska tässä tutkimuksessa tarkastelemme verkko-oppimateriaaleja joudumme jättämään kolme viimeisintä huomiotta. Terve ihminen kykenee käyttämään näitä kaikkia aistikanavia oppimiseen yhtä tehokkaasti, vaikkakin lähes poikkeuksetta joku kanava ja oppimistyyli on vahvasti hallitseva suhteessa muihin. (Repo & Nuutinen 2003) Erilaiset tiedonvastaanottotavat eivät ilmene puhtaina vaan ihminen on niin sanottu sekatyyppejä.

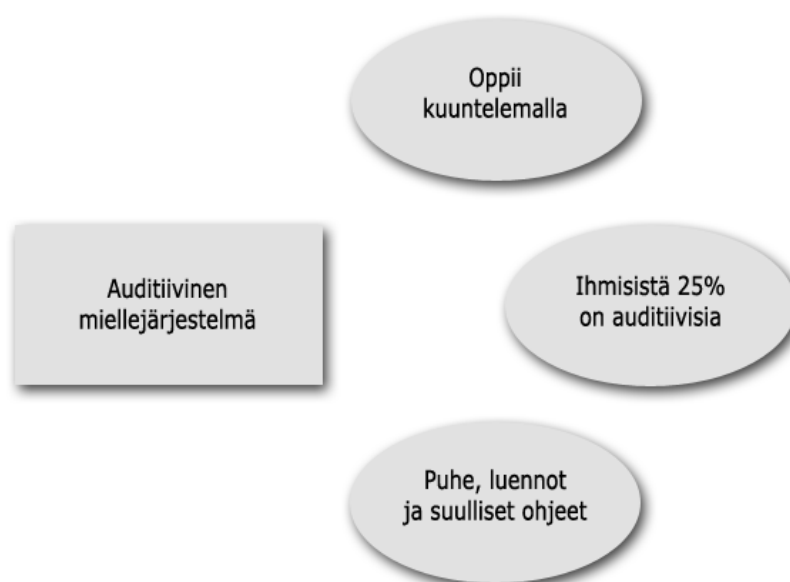
Yhtä lailla kuin aistikanavat poikkeavat toisistaan, myös eri yksilöt ovat erilaisia oppijoita. Pelkkä oppimistyyli ei kerro vielä kaikkea oppijasta. Oppimistyyleistä on tehty tutkimuksia, joissa on pohdittu muun muassa oppimistyylien perinnöllisyyttä ja oppimista. Tutkimuksissa on osoitettu vääräksi joitakin perinteisiä käsityksiä oppimistehokkuuteen vaikuttavista asioista, kuten oppimisympäristön hiljaisuus ja valaistus, oppimisajankohta ja ruokailun ajoitukset. Nykyisen tiedon mukaan ei ole olemassa yhtä ainoata, universaalia, kaikille parasta oppimisympäristöä ja -tapaa. (Prashnig 1996)

Asioiden havainnollistamisessa on tärkeää ottaa huomioon erilaiset tavat oppia ja erilaiset vastaanottamiskanavat, hyödyntää oppijan miellejärjestelmää. Tämän vuoksi havainnollistamisen tärkeys ei rajoitu vain ja ainoastaan luokahuoneessa tapahtuvaan opetukseen vaan se on tärkeässä osassa myös verkossa julkaistavissa oppimateriaaleissa.

5.2 Auditiivinen miellejärjestelmä

Kirjassaan *Viestintätaito* Repo ja Nuutinen (2003) kuvailevat, kuinka auditiivinen ihminen käyttää ensisijaisesti kuuloa tiedon vastaanottamiseen. Hän pitää tarinoiden kuuntelemisesta ja kertomisesta ja etenee kertomuksissaan loogisesti. Auditiivinen ihminen haluaa keskittyä vain yhteen asiaan kerrallaan ja hermostuu, jos asioissa hypitään liikaa tai ajatus rönsyilee. Auditiivisen ihmisen kommunikointi on vähäeleistä ja rauhallista. Hänen sanavarastonsa on kuitenkin laaja. Repon ja Nuutisen mukaan auditiivisen tyypin tapa käsitellä tietoa on sisäinen puhe. Kun hänelle esitetään kysymys, hän toistaa sen mielessään. Sitten hän vastaa siihen ensin mielessään, ja sen jälkeen ääneen. Visuaaliset ja kinesteettiset tyypit ovat auditiivista nopeampia, ja saattavatkin ärtyä tämän hitauteesta. Kuunteleminen on auditiivisen ihmisen

tapa oppia, ja vuorovaikutustilanteissa hän kiinnittää paljon huomiota puheessa tuleviin taukoihin, puhujan äänenpainoihin sekä puheen sävyyn. Audititiivinen ihminen nauttii hiljaisuudesta. (Repo & Nuutinen 2003, 36-37.)

Kuva 1. Audititiivinen miellejärjestelmä.

Barbara Prashnigin (2000) mukaan suurin osa opettajista on audititiivisia. Opetuksessaan he käyttävät paljon audititiivisia menetelmiä eli puhetta, ääniä, kysymyksiä ja vastauksia. Audititiivinen ihminen menestyy melko hyvin perinteisessä, luennoimiseen pohjautuvassa oppimisympäristössä. Lisäksi sosiaalinen kanssakäyminen ja ryhmäkeskustelut ovat tilanteita, joita audititiivinen oppija pystyy hyödyntämään oppimisessaan. Keskustelu on hänelle luonteva osa oppimista.

5.3 Kinesteettinen miellejärjestelmä

Repo ja Nuutinen kuvailevat, että kinesteettisen miellejärjestelmän avulla asioita havainnollistava ihminen hahmottaa asioita kehon ja tekemisen kautta. Hyvä ilmapiiri ja mahdollisuus osallistua ovat tärkeitä asioita vahvasti intuitiiviselle kinesteettiselle ihmiselle. Jotta kinesteettinen ihminen pystyy ajattelemaan selkeästi, hän tarvitsee Repon ja Nuutisen mukaan liikettä ja tekemistä. Puhuessaan kinesteettinen ihminen on rento. Hän liikkuu ja elehtii paljon, eikä asioiden järjestys ole hänelle tärkeä. Hänen puhetapansa on suhteellisen hidas, ja hän osaa hyödyntää puheessaan taukoja. Kuuntelijana häntä vaivaa kuitenkin kärsimättömyys juuri siksi, että hän tarvitsee toimintaa. Kinesteettisen huomio on aina siinä, mitä tehdään, ja hän pitääkin kaikenlaisista aktiviteeteista ja liikkumisesta. Hän vaatii kuitenkin aikaa, sillä

hänelle on tärkeää saada tunnustella, miltä jonkin asia tuntuu. Repon ja Nuutisen mukaan kinesteettinen ihminen koskettelee mielellään ja tulee vuorovaikutustilanteessa lähelle. Hän tekee jatkuvasti havaintoja esimerkiksi ilmapiiristä tai huonekalujen mukavuudesta, ja huomaa kylmän ja kuumaa heti. Kun kinesteettinen ihminen puhuu, hän ei pidä voimakasta katsekontaktia kuulijoihin. Kun hän kuvaa tekemistä, hän puhuu tekemisestä. Oppimistilanteista hän muistaa tunnelman ja tekemisen, ja niinpä hän oppii parhaiten tekemällä. Muistamistaan hän auttaa kävelemällä ja elehtimällä. (Repo & Nuutinen 2003, 38.)

Kuva 2. Kinesteettinen miellejärjestelmä.

Barbara Prashnigin (2000, 155.) mielestä on syytä erottaa kinesteettisen ja taktillisen miellejärjestelmän tyylit toisistaan. Prashnigin mukaan ihmiset, joilla on taktillisia taipumuksia, oppivat ja muistavat asioita parhaiten voidessaan käyttää käsiään ja kosketella esineitä oppimisprosessin aikana. Sen sijaan kinesteettiset oppijat tarvitsevat koko kehoon kohdistuvaa fyysistä aktiviteettia ja koko kehon kokemuksia oppimisprosessin aikana.

Kinesteettisesti asioita hahmottavalle oppijalle havainnollistaminen on toimintaa. Itse tekeminen ja kokeileminen ovat hänelle oppimisen kannalta välttämättömiä asioita. Liikkuminen, erilaiset harjoitustyöt ja fyysinen tekeminen ovat kinesteettiselle ihmiselle mieluisia, taktillinen ihminen puolestaan vaatii muistamiseen ennen kaikkea kosketusaistin kautta tehtyjä havaintoja.

5.4 Visuaalinen miellejärjestelmä

Repon ja Nuutisen mukaan visuaalisen miellejärjestelmän kautta asioita hahmottava ihminen ottaa tietoa vastaan pääasiallisesti näköaistimusten kautta. Asiat hahmottuvat hänelle kuvina, ja asiasta toiseen liikkuminen ei tuota hänelle vaikeuksia. Hän muodostaa yleistyksiä jo pienestä määrästä tietoa. Hän on hyvä organisoimaan, koska kokonaisuuksien hahmottaminen on hänelle helppoa. Hän elehti paljon puhuessaan. Repon ja Nuutisen mukaan visuaalista miellejärjestelmää käyttävä ihminen puhuu nopeasti ja joskus sekavasti sekä vastailee kysymyksiin lyhyesti. Tämä johtuu siitä, että hän hahmottaa asioita sisäisen kuvansa kautta eikä aina muista, että muut eivät näe samaa kuvaa. Visuaaliselle ihmiselle sanallisten ohjeiden muistaminen on usein vaikeaa, sillä hänellä on kuvamuisti. Piirtäminen ja muistiinpanojen kirjoittaminen ovat hänelle mieluista puuhaa. Hänen huomionsa on usein ulkonäössä, hän arvostaa estetiikkaa ja siisteyttä. Meteli häiritsee häntä verrattain vähän, sillä hän ei kiinnitä ääniin tarkkaa huomiota. (Repo & Nuutinen 2003, 35-36.)

Kuva 3. Visuaalinen miellejärjestelmä.

Repon ja Nuutisen mukaan visuaalisesti hahmottavan ihmisen näkee jo valmiiksi asiat kuvina. Tämän vuoksi opittavia asioita havainnollistavat kuviot ja kaaviot auttavat häntä muistamaan ja sisäistämään tiedon. Repo ja Nuutinen uskovat, että visuaalisen ihmisen tapa hyppiä asiasta toiseen saattaa edistää luovaa toimintaa ryhmässä ja sosiaalisessa oppimisympäristössä. Toisaalta tämä tapa voi häiritä audittiivista tyyppiä, joka hahmottaa kokonaisuuden kerrallaan. (Repo & Nuutinen 2003, 35-36.)

6 Oppimistyylien hyödyntäminen verkko-oppimateriaalissa

Taideteollisen korkeakoulun opetus- ja opiskelijapalveluosaston kehittämispäällikkö Eva-Maria Hakola vastasi verkko-oppimateriaaleja koskeviin kysymyksiin. Hänen kertomansa mukaan Taideteollisen korkeakoulun oppimateriaaleissa on pyritty huomioimaan lähinnä niin kutsuttua saavutettavuutta.

Sisällön tuottajat eli opettajat on pyydetty huomioimaan kykijensä mukaan erilaiset vastaanottajat. Kaikilla opettajilla ei kuitenkaan ole ollut samanlaisia valmiuksia huomioida erilaisia oppijatyyppejä. Visuaalisissa ratkaisuissa ovat tuotantotiimin ammattilaiset neuvoneet parhaansa mukaan. Lopputulos on ollut se, että on tietoisesti päätetty, mitä ryhmää erilaiset ratkaisut palvelevat ja jos jokin ryhmä jää "ulkopuolelle", niin mitä siitä seuraa. Näitä seikkoja on käsitelty oppimateriaalin käsikirjoitus- ja suunnitteluvaiheessa. Samoin seikkoja, joilla varmennetaan esimerkiksi sivustojen käyttöön ja latautumiseen sekä taittoon liittyvät käytettävyystekijät.

Erityisesti luettavuuteen on kiinnitetty huomiota, lähinnä typografisissa valinnoissa, mutta selkokieltä ei esimerkiksi ole systemaattisesti käytetty. Sivuilla on pyritty myös siihen, että kaikilla opiskeluun liittyvillä kuvilla on Alt-tekstit. Lisäksi on pyritty huomioimaan mahdollisuuksien mukaan värisoikeita. Silloin kun on ollut mahdollista, materiaaleja on tehty erilaisissa formaateissa eli esimerkiksi jokin videolla oleva luento on saatavana sekä tekstinä että ääniraitana oppijan valinnan mukaan. Opetusministeriö on Suomessa antanut kehotuksen, jonka mukaan yliopistojen pitäisi kiinnittää huomioita parhaan mahdollisen oppimistuloksen saavutettavuuteen. Saavutettavuus on toki laajempi pyrkimys kuin pelkästään oppijatyöliien huomioiminen.

Koska materiaalit ja opetustavoitteen ovat erilaisia, ovat niiden toteutuksetkin erilaisia. Siksi Eva-Maria Hakolan mukaan ei voida sanoa, että joku olisi erityisen helppo keksiä tai luoda, sillä kaikkiin liittyy tasaisesti haasteita. Toisaalta, mitä paremmin tunnetaan jonkin ryhmän erityisvaatimukset, sen helpompi on keksiä niihin uusia ratkaisuja. Samaten oppijoista voi ainoastaan sanoa, että kaikki ovat erilaisia oppijoita. Jos jokin asia toimii huomattavan erita-
valla kuin toisilla yleensä, niin aina yleensä kuitenkin löytyy jokin ominaisuus tai menetelmä, jossa oppija on hyvä. Haaste onkin enemmän siinä, että tunnistettaisiin kunkin oppijan tar-
peet ja niihin voitaisiin tarjota tukea. Tämä on kuitenkin ajoittain hankalaa, sillä oppija itse-
kään ei aina tiedä tai tunne omia oppimiseensa liittyviä heikkouksia tai vahvuuksia.

Eva-Maria Hakolan mielestä tehokasta oppimista ja oppimateriaalia ei voida yleistää kuvaukseen tietynlaisesta oppimisesta, sillä hänen mukaansa kysymys on paljolti siitä, mikä ja miten oppimisen tavoite on asetettu. Esimerkkinä hän käytti kahta opiskelijaa, jotka opettelevat

samaa asiaa. Toisella opiskelijalla on ennestään paljon tietoa aiheesta, joten hän oppii opetuksen ansiosta 10 prosenttia entisen lisäksi ja saa vaikkapa testistä näillä opeilla täydet pisteet. Toinen opiskelija puolestaan, joka ei ennestään tiennyt aiheesta yhtään mitään, saa testistä täydet pisteen osoittaen että nyt hän on oppinut aiheen ja hallitsee siitä noin 80 prosenttia. Ongelmaksi muodostuu määritelmä siitä, kumpi näistä oppijoista nojaa tehokkaampaan oppimiseen.

Tehokas oppiminen on sitä, että saavuttaa asettamansa tavoitteet ja kenties ylittää ne. On toinen asia, onko oppijalla ja opettajalla sama tavoite.

Hakola määrittelee tehokkaan oppimateriaalin sisällöltään ja käytettävyydeltään laadukkaaksi, niin että oppija todella saa siitä irti sen mitä tarvitsee oppiakseen. Lisäksi on syytä huomioida, että monet oppimistapahtumat ovat kokemuksellisia eli niitä ei voi oppia pelkästään "materiaalista", eli toisin sanottuna materiaalin pitää voida matkia todellista tilannetta, jotta oppi on sovellettavissa käytäntöön.

6.1 Olemassa olevien kieltenopiskelusivustojen analysointi

Kieltenopiskeluun tarkoitettuja internetsivustoja on tarjolla paljon. Osa niistä kattaa jopa 36 kieltä kun taas jotkin sivustot painottavat vain yhden kielen opiskelua ja oppimista. Myös sivustojen välillä on suuria eroja niin sisällön laadussa, tarjonnan monipuolisuudessa, erilisten tehosteiden, ominaisuuksien ja ratkaisujen käytössä, kuin myös opiskelijoiden vuorovaikutuksen tehostamisessa ja heidän motivoimisessa. Internetin yhteisöllisiä mahdollisuuksia on hyödynnetty näissä yllättävän vähän ottaen huomioon, että verkko-opiskelun vahvuutena yleisesti nähdään juuri sosiaalisen vuorovaikutuksen mahdollisuus. (McConnell 2006, 11; Murphy, Walker & Webb 2001, 5.)

Jotta löytyisi ratkaisu toimivalle, motivoivalle ja oppimista tehostavalle sivustoratkaisulle analysoitiin tätä opinnäytetyötä varten neljä jo olemassa olevaa kieltenopiskeluun tarkoitettua internetsivustoa: YLE:n Abitreenit, LiveMocha, Språknät ja BBC Languages.

YLE:n internetsivuilla löytyy Abitreenit-kokonaisuus. Sen tarkoituksena on toimia opiskelututena ylioppilaskirjoituksiin valmentautuville opiskelijoille, lähinnä lukiolaisille. Se myös lieenee olevan tällä hetkellä suomalaisten käytössä ehkä suosituin kieltenopiskeluun ja varsinkin ylioppilaskokeisiin valmentautumista varten oleva sivusto.

Sivusto sisältää niin *Treenaa*-osion kuin *YO-kokeet*- ja *Keskustele*-osion. Sivusto on mennyt viimeisen vuoden aikana roimasti eteenpäin kehityksessään ja uusien ratkaisujen ja ideoiden luomisessa, mikä on puolestaan tehnyt sivuston analysoinnista hyvin vaikeaa jatkuvien uusien

päivitysten vuoksi. Aiemmin sivusto toimi lähinnä tietopankkina, mutta on nykyisin ruvennut tehostamaan interaktiota materiaalin ja käyttäjien välillä.

Kuva 4. Abitreenit.fi

Abitreenit on laaja sivusto, joka antaa opiskelijoille mahdollisuuden harjoitella yo-kirjoituksia varten. Tehtäviä ja materiaalia löytyy melkein kaikista ylioppilastutkintoon kuuluvista aiheista lukuunottamatta saamea, joka on todennäköisesti jätetty pois sen vähäisen kirjoitusprosentin takia.

Sivustolta löytyvät ääni- ja videotiedostot eivät ole kaikki samaa tallennusmuotoa eivätkä edes yleisimmin käytettyä tai tuettua. Useissa tapauksissa kyseessä on RealMeadian .rm -päätteinen tallennusmuoto. Myös .asx -tallennusmuotoa löytyi. Lisäksi videoiden katseluun ja äänitteiden kuunteluun vaadittiin erinäisiä laajennuksia, joiden etsimisessä ja asentamisessa kului oma aikansa. Kun itse ääni- tai videotiedostoon pääsee lopulta käsiksi, niin pettymys voi kohdata opiskelijan tiedoston melko heikon laadun vuoksi. Näin kävi testattujen lyhyen italian ja pitkän englannin kuullunymmärtämiseen tarkoitetuissa osioissa.

Abitreeni-sivuston *Treenaa*-osion etusivulta löytyy linkki, josta vierailija ohjataan lisää linkkejä sisältävälle sivulle, josta on mahdollisuus päästä tutustumaan oppimistyyliihin ja tarkistamaan oman oppimistyylinsä. Tämä mahdollisuus on hyödyllinen, koska sen avulla opiskelija voi löytää ja oivaltaa sen itselle parhaan ja tehokkaimman tavan valmentautua ylioppilaskokeisiin.

Abitreenin *Keskustele*-osiossa käyttäjillä on mahdollisuus osallistua erilaisiin keskusteluaiheisiin. Foorumi on jaettu kolmeen osioon. Ensimmäinen on nimeltään *Keskustelualueet*, joista löytyy alaotsakkeet *Ylläpito tiedottaa*, jossa on ylläpidon lisäämiä uutisia ja ilmoituksia, ja *Palaute*, jossa käyttäjien on mahdollista antaa palautetta ylläpidolle. Toinen osio on nimel-

tään *Yleinen keskustelu*, ja sen alta löytyvät alaotsakkeet *Lukiolaiset*, *Pääsykokeet* ja *Opiskelijat*. *Lukiolaiset*-alueella on keskustelua lukiossa opiskelusta, *Pääsykokeet*-alueella on tietoa pääsykokeista ja niihin valmentautumisesta, ja lopuksi *Opiskelijat*-alueella keskustelua lukion jälkeisestä opiskelusta. Viimeinen, eli kolmas osio, on nimeltään *Ylioppilaskirjoitukset*, joka pitää *Yleistä kirjoituksista*-osion lisäksi aihealueet kaikille ylioppilaskirjoituksissa kirjoitettavina oleville aineille.

Abitreenin foorumi on rajattu melko suoralinjaisesti ylioppilaskirjoituksia ja lukiolaisia varten. Puheenaiheet eivät erkane juuri lainkaan opiskelusta, ja jokaisen aineen omassa osiossakin keskustelua käydään lähinnä aineen yo-kokeista. Foorumissa käyttäjillä on mahdollisuus luoda itselleen nimimerkki, mutta myös rekisteröimätön henkilökin voi jättää alueelle viestejä.

Sivuston ulkoasu on pirteä ja moderni, mikä sopii hyvin nuorten käyttöön. Navigoinniltaan Abitreenit on pääpiirteittäin selkeä ja yksinkertainen, mutta ajoittain tulee vastaan tilanteita, joissa käyttäjä odottaa linkin takaa löytävänsä tietoa kysymykseensä, mutta huomaakin tullessa ohjatuksi vain uudelle, täynnä linkkejä olevalle sivulle. Tähän vaikuttanee se, että Abitreenit on rakennettu osaksi YLE:n sivustoa, jolloin lisämateriaali löytyy muualle YLE:n sivuille vievien linkkien takaa.

Eero Mäkelä, 17, liiketalouden opiskelija Kouvolan seudun ammattiopistosta harmittelee Abitreenit-sivuston lukiolaislinjausta. Hänen mielestään sivuston yleinen tunnelma on, että se pyörii juuri lukiossa opiskelevien asioiden ja tarpeiden ympärillä. Eero itse suorittaa parhailaan kaksoistutkintoa ammattiopistossa ja sanoo kaipaavansa keskustelualueita myös kaksoistutkintoa suorittaville opiskelijoille, jossa olisi mahdollisuus vuodattaa ajatuksiaan ylioppilaskirjoitusten ja opinnäytetyön kanssa samaan aikaan painimisesta.

Saara Harjula, 17, Kouvolan Lyseon lukiosta pitää Abitreenit -sivuston kuunteluharjoituksia tärkeinä, mutta ei laadultaan tarpeeksi hyvinä. Toisen vuosikurssin lukiolaisella on edessään vielä abivuosi ja varsinainen kokeisiin valmistautuminen, mutta on päättänyt toimia hyvissä ajoin asian suhteen. Saaran mukaan saatavilla olevien harjoitusten tulisi noudattaa täysin ylioppilaskokeiden linjaa ja vaatimustasoa, mutta toteaa, ettei tällaisia tehtäviä ole ollut saatavilla. Ainoa hyödyllinen vaihtoehto on lukiossa tuntien aikana tehdyt kuunteluharjoitukset, joiden aikana harjoitellaan vanhoja ylioppilaskuunteluja.

Hanna Albers, 18, Tampereen yhteiskoulun lukiosta on ollut tyytyväinen Abitreenit-sivuston sisältöön. Hänen mukaansa vaikeimmiksi merkityt kuunteluharjoitukset ovat hyviä ja vastaavat ylioppilaskokeiden tasoa, mutta samalla hän toteaa kaipaavansa jotain muuta keinoa harjoitella kieliä kuunteluiden lisäksi. Sivuston keskustelualueella Hanna käy keskustelemassa muiden käyttäjien kanssa tuloksista ja yo-kokeista. Hän kuitenkin innostui ajatuksesta, jonka

mukaan foorumilla voisi keskustella myös vierailla kielillä ajankohtaisista aiheista. Hannan yleiskuva Abitreenit-sivustosta on hyvä, vaikka hänen mielestään sinne voisi kehittää paljonkin mielenkiintoisia lisäratkaisuja ja harjoittelumuotoja.

Internetistä löytyviltä muilta keskustelupalstoilta ja yksityishenkilöiden blogeista saa kuvan, että Abitreenit ovat yleisin tapa käydä tarkastamassa juuri pidettyjen kirjoitusten oikeita vastauksia. Sivusto ei anna mitään suurta motivaatoruisketta opiskelijoille, mikä voi olla syy siihen, ettei itse tehtäväosioita hyödynnetä vielä niin paljon kuin mahdollista olisi. Lisäksi Abitreenit ei hyödynnä yhtä tämän hetken suosituimmista ratkaisuista, yhteisöllisyyttä.

Kuva 5. LiveMocha.com

Kansainvälisesti yksi käytetyimmistä kielitreenisivustoista lienee LiveMocha, joka on sosiaalinen verkkoyhteisö, jossa käyttäjät voivat opetella kieliä audiovisuaalisten oppikurssien ja vertaistutoroinnin avulla. Sivusto ei liity ylioppilaskirjoituksiin, vaan se on kansainvälinen.

LiveMochan kielitarjontaan kuuluu kursseja yhdestätoista eri kielestä: englanti, espanja (castellano), ranska, hindi, saksa, italia, japani, portugali (Brasilia), venäjä, mandariinikiina ja islanti. Käyttäjät ovat kaikenikäisiä ja kotoisin eri puolilta maailmaa. Sivuston tarjoaa omien sanojensa mukaan eritasoista kielten opiskelua aina aivan alkeista edistyneeseen. LiveMochan edistynyt taso ei kuitenkaan ole suomalaisilla standardeilla mitattuna kovin korkea.

Hyvää sivustossa on se, että se on hyvin interaktiivinen ja kannustaa käyttäjiä tekemään tehtäviä ja osallistumaan keskusteluihin. Opiskelijan osallistuessa kielikurssille sivusto lähettää hänelle viikoittain viestin etenemisestä sekä tarvittaessa muistutuksen tekemättä jääneistä tehtävistä. LiveMochan italian kielikurssin viikoittainen tehtävämäärä on kielioppiosio, monivalintamuotoinen luetun ja kuullun ymmärtäminen sekä magneettitaulu, jossa tulee muodostaa lauseita. Jokaisesta suoritetusta tehtävästä saa pisteitä sitä mukaan kun vastauksia sai oikein. Loistava ratkaisu tehtävien teossa on se, että ne voi halutessaan suorittaa uudelleen vastattuaan väärin tai klikattuaan tahattomasti väärää painiketta.

LiveMocha tarjoaa myös tilan aineiden kirjoittamiselle. Keskustelualuetta muistuttavalla sivulla on mahdollisuus lisätä omia kirjoitelmiaan ennakkoon annetuista aiheista ja otsikoista. Tehtävien arvioijina sivustolla toimivat äidinkielenään vierasta kieltä puhuvat käyttäjät, jotka voivat jättää kommentteja jokaisen lisätyn tehtävän perään.

Sivusto on hyvin mukaansatempaava ja innostaa käyttäjää osallistumalla useille, myös itselle täysin vieraiden kielten kursseille. Lisäksi pistejahtiominaisuus tarjoaa opiskelijalle kannustusta omasta edistymisestä ja kilpailuhenkisille mahdollisuuden kisata pisteistä muiden käyttäjien kanssa. LiveMocha onkin täydellinen esimerkki siitä, kuinka käyttäjät yhdessä pyörittävät suurta sivustoa ja motivoivat toisiaan oppimaan enemmän ja olemaan vuorovaikutuksessa keskenään, ja siksi sitä voi pitää oivallisena kinesteettisille oppijoille.

Kuva 6. Språknät -sivuston ulkoasu

Språknät on ainoastaan ruotsin kielen opiskeluun tarkoitettu sivusto. Se on ulkoasultaan ja navigoinniltaan hyvin yksinkertainen ja melko virikkeetön, ei niinkään houkutteleva. Sisältö on kuitenkin jaettu selkeästi, navigointi on toimiva ja pisteitä sivusto saa monipuolisesta linkkistastaan, jossa on linkkejä niin ruotsalaisille radiokanaville kuin sanomalehtisivuillekin. Lisäksi sivuston ohjeetkin ovat ruotsinkieliset, joten siitä saa vaikutelman kunnon kielikylvyttä. Sivuston miinuksena on interaktiivisuuden ja vuorovaikutuksen puute. Sivusto on ikään kuin laadittu niin sanotuksi arkistoksi, josta toki löytyy tehtäväosioita ja niihin vastauksia, mutta silti se on olemukseltaan hyvin staattinen. Sivuston ehdottomasti parhaimmat puolet ovat kattava kielioppiosio sekä hyödyllisten asiakirjojen, kuten *curriculum vitae* ja työpaikkahakemusten malleja.

Auditiiviselle ja kinesteettiselle oppijalle sivusto ei tarjoa paljoakaan vaan se on ehkä toimivin juuri visuaaliselle oppijalle arkistomaisen tyyliinsä vuoksi. Tosin sivuston harmaa ja jo liiankin pelkistetty ulkoasu tuskin houkuttelee ja motivoi visuaalista oppijaakaan erityisemmin.

Kuva 7. BBC Languages etusivu

Viimeisin analysoitava sivusto on BBC:n Languages -sivusto. Sivusto tarjoaa video- ja audio-kursseja aloittelijoille ja keskitason kielentaitajille 36 kielellä. Suomen kielen osio on melko suppea eikä vaatimustasoltaan juuri turistitasoa korkeampi, mutta suosituimpien kielten ku-

ten ranskan, saksan, italian ja espanjan kohdalla aineistoa on tarjolla enemmän ja hieman eri vaikeusasteisia.

Ulkoasultaan BBC Languages on moderni, ja samalla hyvin toimiva ja siisti. Vaikka tietoa on sivulla paljon ja linkkejä ja painikkeita melkein joka paikassa niin se ei vaikeuta sivulla liikumista. Sivusto latautuu nopeasti ja on olemukseltaan hyvin raikas ja houkutteleva, värimaailma ei häiritse silmää, mutta ei myöskään tee vierailua tylsäksi.

Interaktiivisuutta ja vuorovaikutusta hyödyntää muun muassa Your Say-osiossa, jossa käyttäjät voivat jättää tarinoitaan kokemuksistaan eri maista, ja muut käyttäjät voivat kommentoida heidän viestiään. Paljon hyötyä menee kuitenkin hukkaan siinä, että kaikki viestit ovat englanniksi, joten kyseessä on tosiaan kokemusten jakaminen eikä niinkään kielen oppiminen, sillä saman ominaisuuden olisi voinut hyödyntää tehokkaammin jättämällä viestit eri kohdekielillä.

Sivuston yksi hyvä oivallus on ollut upottaa muun muassa sanakirjatoiminto jokaisen kielen omalle sivulle, jolla vierailija voi kääntää kyseessä olevan kielen englanniksi. Toinen hyvä ominaisuus on oman kielitaidon testaus, johon pääsee niin ikään kieliosioden kautta, esimerkiksi italian kielitaitonsa pääsee testaamaan italian kieliosiosta. Testissä käyttäjä vastaa annettuihin kahteentoista kysymykseen, ja riippuen siitä kuinka pitkälle hän pääsee niin sivusto antaa hänelle ehdotuksen mitä hänen olisi hyvä kerrata sivustolla. Esimerkiksi kymmeneen kysymykseen oikein vastannut neuvotaan harjoittelemaan jo vaativampia tehtäviä. Muutenkin sivuston Tutor-osio antaa paljon hyödyllisiä vinkkejä niin opiskelijalle videoiden erilaisesta hyödyntämisestä kuin opettajille sivuston hyödyntämisestä tunneilla.

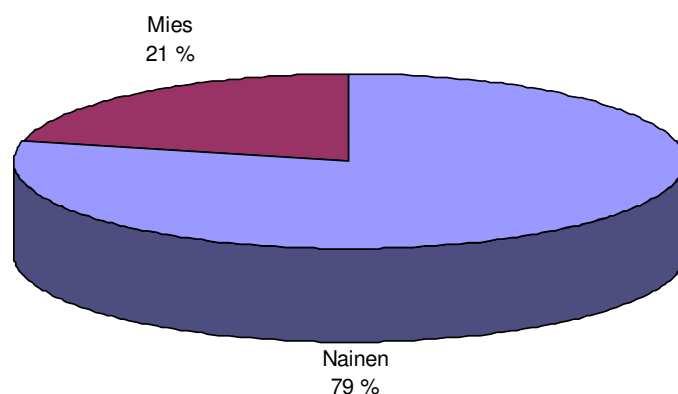
Sivusto ei kuitenkaan kovin suuresti motivoi opiskelijaa, vaikka antaakin paljon hyvää tietoa ja materiaalia sekä hyödyllisiä vinkkejä. Myös kinesteettinen oppija jää kaipaamaan monipuolisempaa sisältöä ja toimintaa.

Yhteenvetona voi todeta, että usein sivustot painottuvat arkistomaiseen toimintaan, joka ei jätä tilaa ja mahdollisuuksia vuorovaikutteiselle oppimiselle. Myöskään harva sivusto ottaa erilaiset oppijat huomioon vaan usein sisältö ja oppimisympäristö painottavat eniten visuaalista oppimista, toisinaan on tarjolla kuunteluharjoituksia, joista audiitiivinen oppija hyötyy. Kinesteettinen oppija jää helposti toisten jalkoihin, sillä kunnolla vuorovaikutusta hyödyntäviä sivustoja on tarjolla suhteellisen vähän verrattuna siihen kuinka paljon kielisivustoja on olemassa ja kuinka paljon ihmiset haluavat kieliä opiskella, oppia ja käyttää.

7 Opiskelijoiden mielipide

Tämän opinnäytetyön tueksi teetettiin kysely, jonka avulla kartoitettiin oppilaiden omia näkemyksiä oppimisestaan ja ylioppilaskirjoituksiin valmentautumisestaan. Kysely toteutettiin internetissä täytettävällä lomakkeella ja viikossa kyselyyn vastasi yhteensä 145 opiskelijaa. Kohderyhmän tavoittamiseen hyödynnettiin internetistä löytyviä yhteisösivuja kuten Irc-Galleriaa ja Facebookia. Tätä kautta sana kyselystä levisi yhteisön ulkopuolisillekin kohderyhmän henkilöille, mikä mahdollisti melko nopean tiedonkeruun ja varmemman vastausprosentin.

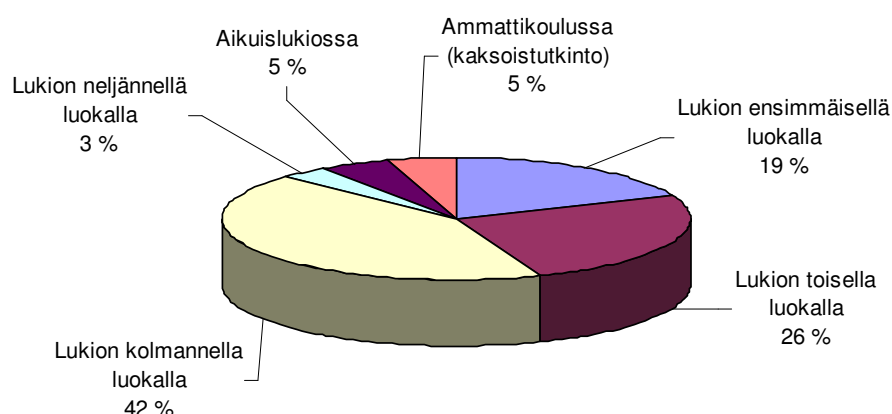
7.1 Perustiedot

Kuva 8. Kyselyyn vastanneiden sukupuolijakauma.

Yllä oleva kaavio kuvaa kyselyyn vastanneiden sukupuolijakaumaa. Kyselyyn vastanneiden keski-ikä oli 17,56 vuotta. Heistä 78,6 prosenttia oli naisia ja 21,4 prosenttia miehiä. Harmillisesti miesvastaajien osuus jäi hyvin pieneksi verrattuna naisvastaajien määrään. Syytä siihen mikä sai niin paljon herkemmin naisia vastaamaan kyselyyn, voi vain arvuutella.

Vastanneista 87 prosenttia oli lukiolaisia, 5 prosenttia ammattikoulussa kaksoistutkintoa suorittavaa opiskelijaa sekä 5 prosenttia aikuislukiolaista. Lukiolaisista ensimmäisellä luokalla olevia vastaajia oli 19 prosenttia, toisella luokalla olevia 26 prosenttia, kolmannella luokalla olevia 42 prosenttia ja lukion neljännellä luokalla olevia 3 prosenttia. Tämä jakauma on havainnollistettu alla olevassa kaaviossa. Suurin vastaajajoukko oli siis tämän kevään abiturientteja, joilla parhaillaan ylioppilaskokeet ovat hyvin ajankohtaiset.

Kuva 9. Kyselyyn vastanneiden opiskelupaikka.

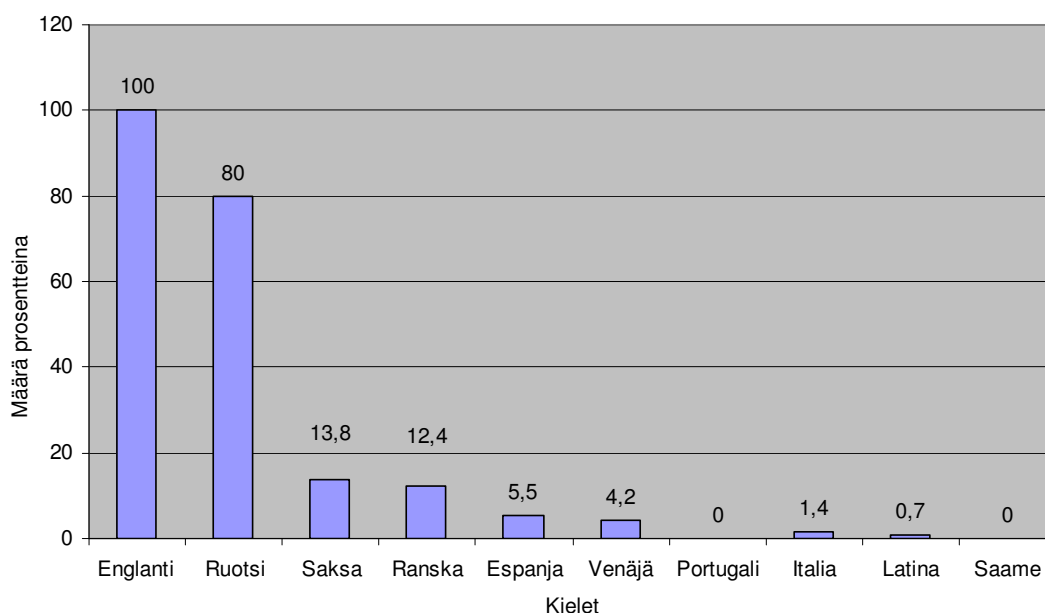
7.2 Internetin käyttö ja oppimistyylit

145 vastanneesta kahta vastaajaa lukuun ottamatta kertoo käyttävänsä internetiä eniten kotona. Tämä tekee prosentuaalisesti 98,6 prosenttia. Vain yksi vastaaja kertoi käyttävänsä internetiä eniten koulussa. Samaten vain yksi kertoi käyttävänsä internetiä muualla kuin kotona, koulussa tai kirjastossa.

79,3 prosenttia kyselyyn osallistuneista oppilaista kertoo käyttävänsä yhteisöpohjaisia internetsivustoja päivittäin. 16,6 prosenttia puolestaan käyttävät hekin jopa 4-6 päivänä viikossa. Viisi vastaajaa 145:stä, täten noin 3,5 prosenttia kaikista vastaajista, sanoo käyttävänsä yhteisöpohjaisia sivustoja 1-3 päivänä viikossa kun taas vain yksi vastaaja ilmoitti vierailevansa tämältyyppisillä sivustoilla harvemmin kuin kerran viikossa. Tämä todistaa jo melko vahvasti sen, että tämän päivän nuoret ovat hyvin tottuneita käyttämään tietokoneita, internetiä ja yhteisöpohjaisia sivustoja. Tästä voisi vetää johtopäätöksen, että tarvitaan interaktiivista harjoittelua, koska se tapahtuu nuorille mieluisessa ja tutussa ympäristössä.

51,7 prosenttia ilmoitti käyttäneensä kieltenopiskeluun tarkoitettuja sivustoja ja 48,3 prosenttia ilmoitti, ettei ole kyseisiä sivuja käyttänyt. Tästä voimme päätellä, että internetistä löytyvät sivustot eivät ole vielä täysin löytäneet omaa paikkaansa opiskelumateriaalien rinnalla. Muistakaamme, että 98,6 prosenttia kyselyyn osallistuneista käyttää internetissä olevia yhteisösivustoja päivittäin, joten syy opetusohjelmien vähäiseen käyttöön voisi olla esimerkiksi se, ettei tarjolla ole tarpeeksi kysyntää vastaavaa ja opiskelijoihin vetoavaa sivustoa. Kuitenkin kieltenopiskelusivujen käyttö opetusmateriaalina tuntuu lisääntyneen viime aikoina, joten on mahdollista että opettajat ja koulut ovat alkaneet kannustamaan opiskeli-

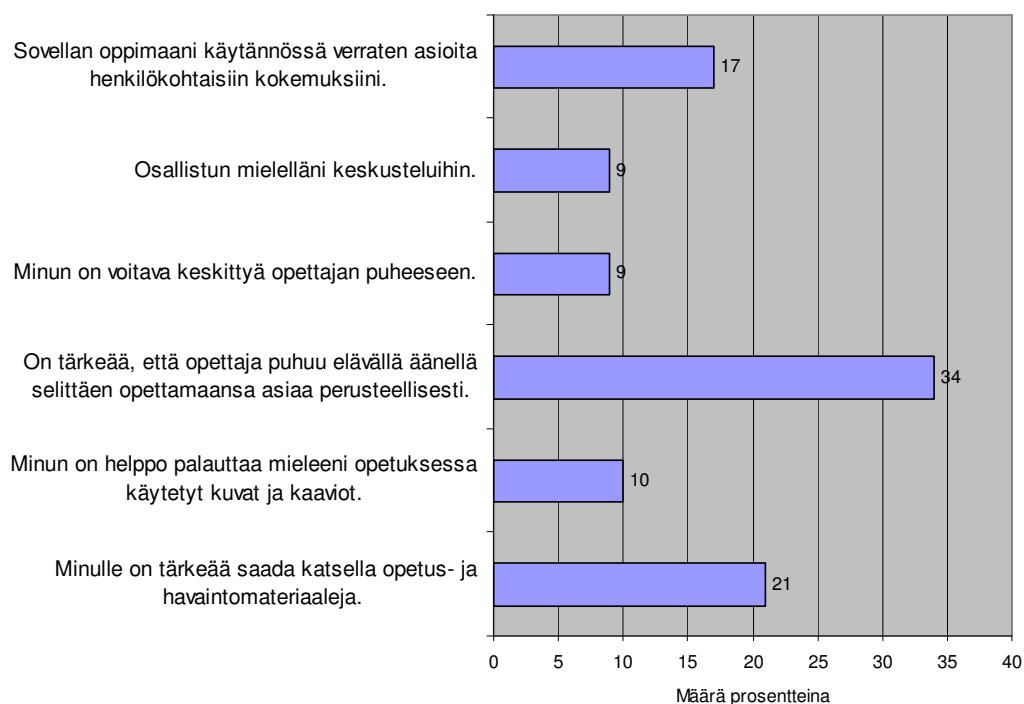
joita hyödyntämään näitä internetissä tarjolla olevia, lähes poikkeuksetta ilmaisia sivustoja opiskelun tukena.

Kuva 10. Kyselyyn vastanneiden kielivalinnat yo-kirjoituksissa.

Yllä oleva kaavio esittää kyselyyn vastanneiden kielivalintoja ylioppilaskirjoituksissa. Kielivalintojen suhteen englanti oli odotetusti sataprosenttinen valinta. 145 vastaajasta jokainen ilmoitti kirjoittavansa englannin kielen yo-kirjoituksissa. Myös ruotsi, joka nykyään on vapaa-valintainen kieli ylioppilaskokeissa, on edelleen vahvana opiskelijoiden kirjoitettavien aineiden listalla. Kirjoitettavakseen sen valitsi jopa 80 prosenttia opiskelijoista. Saksa ja ranska puolestaan pysyttelevät melko samoissa lukemissa. Kyselyyn vastanneista oppilaista saksan kertoi kirjoittavansa joka seitsemäs oppilas. Saksan ja ranskan tavoin myös espanja ja venäjä pysyttelivät hyvin samoissa lukemissa. Tällä kertaa otantahaaviin ei osunut lainkaan portugalin tai saamen kirjoittavia opiskelijoita.

31.5.2008 MTV3 teki yo-vertailun, jossa tutkittiin ylioppilastutkinnon päiväkoulussa keväällä 2008 suorittaneiden, 27382 kokelaan valintoja ja menestystä ylioppilaskokeissa. Vertailusta selviää, että vähiten kirjoitettuja kieliä olivat pitkä espanja 24, lyhyt portugali 23, pitkä latina 11, lyhyt pohjoissaame 7 ja pohjoissaame äidinkielenä 6. Lyhyttä inarinsaamea ei kirjoittanut kukaan. Tutkimuksen mukaan suosituimmat pitkät kielet olivat englanti 26385, joka oli 96 prosenttia kaikista ylioppilaista, ruotsi 1920, suomi 1394, saksa 1193, venäjä 208, ranska 392, espanja 24 ja latina 11.

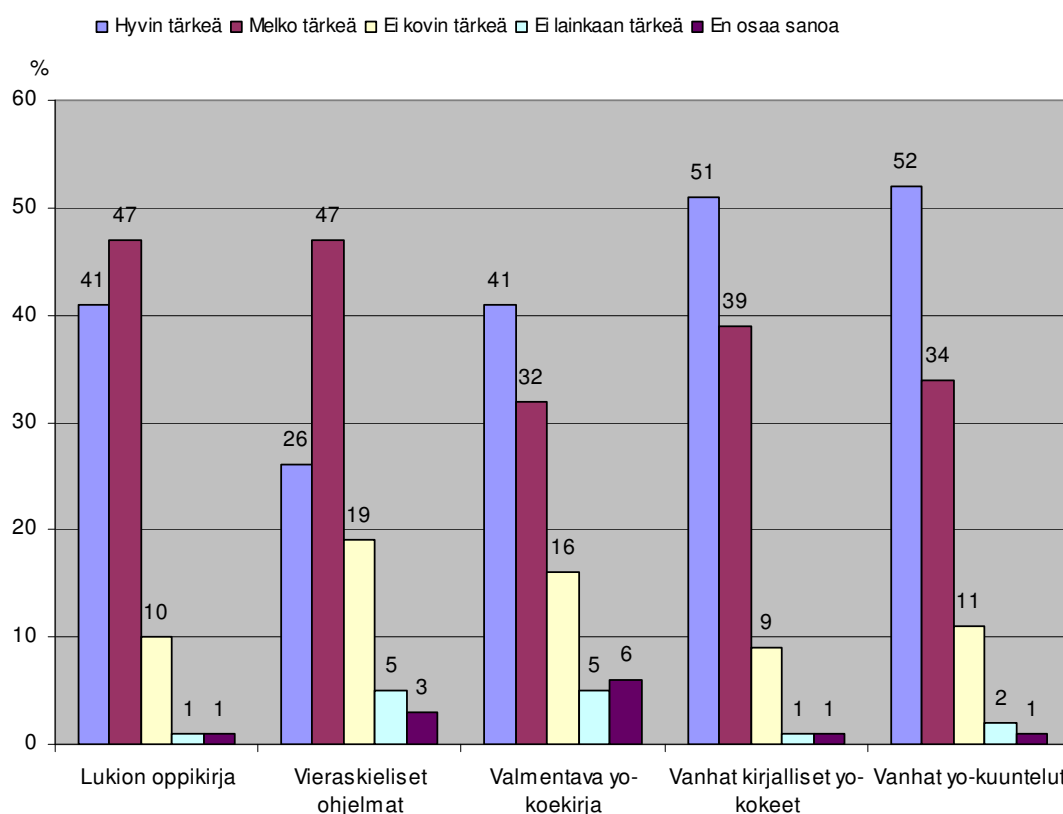
Kuva 11. Kyselyyn vastanneiden oppimistyylit.

Opiskelijoille teetetyssä kyselyssä oli osio, jonka kartoituksena oli kartoittaa millä tavoin oppimistyyli jakautuvat opiskelijoiden keskuudessa. Kysymyksessä pyydettiin opiskelijaa arvioimaan mikä kuudesta annetusta vaihtoehdosta tuntui olevan lähinnä hänen omaa oppimistyyliään ja mieluisinta tapaa oppia. Kaksi ensimmäistä vaihtoehtoa esitti visuaalista oppijaa, joka oppii mieluiten ja parhaiten kuvia ja kaavioita katselemalla ja omaa hyvän näkömuistin. Seuraavat kaksi vaihtoehtoa kuvasivat auditiivisesti parhaiten oppivaa opiskelijaa, jolle on tärkeitä voida keskittyä opettajan puheeseen ja että puhe on eloisaa ja opetettava asia hyvin selkeästi esitettyä. Viimeiset kaksi vaihtoehtoa kuvaavat kinesteettistä oppijaa. Tätä oppijavaihtoehtoa ilmaistiin keskusteluhaluksena ja -taitoisena opiskelijana, tai vaihtoehtoisesti opiskelijana, joka kokee oppivansa parhaiten pystyessään vertaamaan opetettua asiaa omiin kokemuksiinsa ja käytäntöön. Vastausten jakama on havainnollistettu yllä olevassa kaaviossa.

Visuaalisen oppimistyylin edustajia oli 31 prosenttia vastanneista, auditiivisen oppimistyylin edustajia 43 prosenttia ja kinesteettisiä oppijoita 26 prosenttia. Joka kolmas vastaaja kertoi oppivansa parhaiten, kun opettaja puhuu elävällä äänellä selittäen opettamaansa asiaa perusteellisesti. Tämä vastausvaihtoehto keräsi yksinään 34 prosenttia äänistä. Mielenkiintoisen tästä tutkimustuloksesta tekee vertaus aiemmin esiteltyihin tutkimuksiin, joiden mukaan visuaalisia oppijoita olisi 35 prosenttia väestöstä, auditiivisia 25 prosenttia ja kinesteettisiä 40 prosenttia. Vain visuaalinen oppimistyyli pääsi samoihin lukemiin näissä tutkimuksissa, kun puolestaan kinesteettinen ja auditiivinen tuntuivat kääntyneet täysin ylösalaisin. Yksi mahdol-

lisuus tähän erilaiseen tulokseen voisi olla oppilaiden väärä käsitys omasta oppimistyylistään, esimerkiksi niin, että kinesteettinen oppija ei ”huomaa” kuinka asiat jäävät mieleen kinesteettisellä tavalla ja siksi hän painottaa esimerkiksi opettajan elävyyttä puhuessaan. Tämä voi nimittäin liittyä oman fyysisen kokemuksen voimakkuuteen ja siihen, kuinka opettaja johdattelee kokemaan asiat oman elämän kautta. Tulosten eroa voisi perustella paremmin jos olisi tarkempaa tietoa siitä kuinka aiemmat tutkimukset ovat toteutettu ja tutkittu.

7.3 Ylioppilaskirjoituksiin valmistautuminen

Kuva 12. Oppilaiden näkemyksiä yo-kokeisiin valmistautumisesta. Kysymykset 1-5.

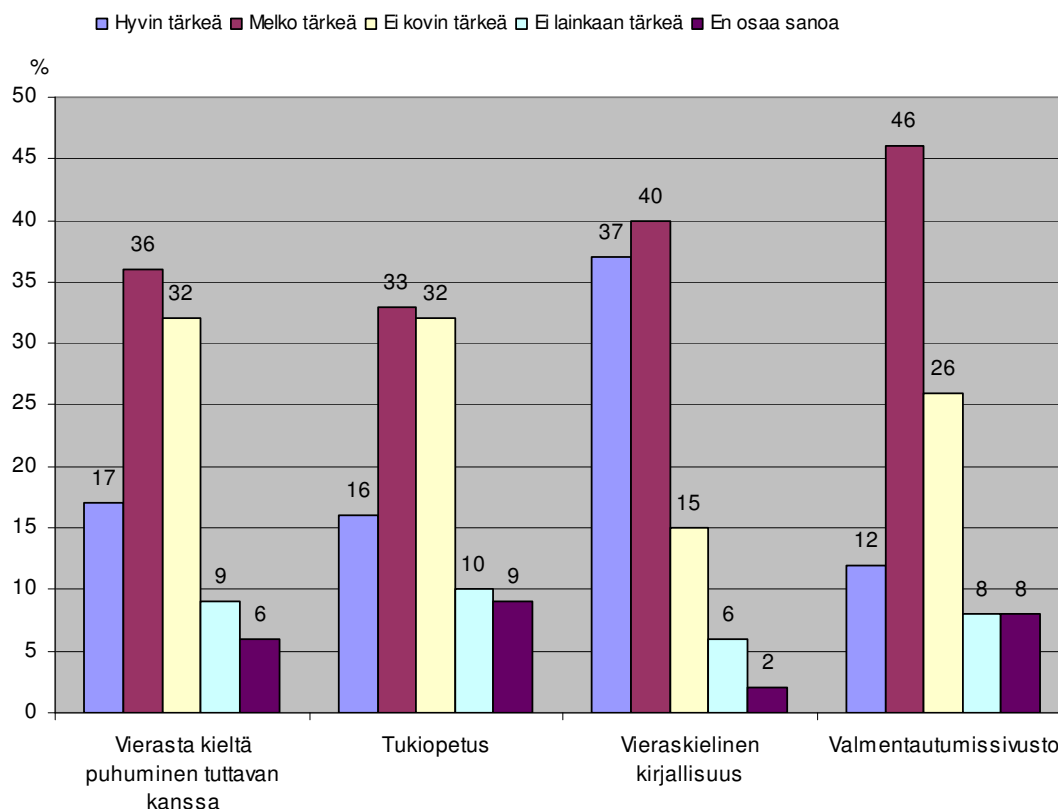
Yllä olevan kaavion ensimmäinen pylväsryhmä kuvaa, kuinka tärkeänä opiskelija pitää lukiossa käytettyjen oppikirjojen kertausta osana ylioppilaskirjoituksiin valmentautumista. 88 prosenttia vastanneista piti tätä menetelmää joko erittäin tärkeänä tai melko tärkeänä. Lukion kurssit ja ylioppilaskokeet pyrkivät kuitenkin tähtäämään samoihin aiheisiin, jolloin lukion oppimäärän kertauksella on suuri hyöty yo-kirjoituksissa menestymisessä.

Kaavion kohta 2 havainnollistaa vieraskielisten ohjelmien katselua ja sen tärkeyttä. Vastaajista 47 prosenttia oli sitä mieltä, että vieraskielisten ohjelmien katselu on melko tärkeää ja 26

prosenttia sanoi sen olevan erittäin tärkeätä. Todennäköistä on, että kuulunymmärtämisen kokeeseen hyödynnetään juuri television vieraskielistä ohjelmistoa. Englannin kieli on tässä johtavassa asemassa, ja ruotsin kieli tulee vahvana kakkosena. Tunnettuja saksankielisiä poliisi- ja draamasarjoja on ajoittain tarjolla Suomen kanavilla, mutta muut kielet jäävät paljon vähemmälle. Espanjan-, ranskan-, venäjän- ja italiankielisiä ohjelmia tai elokuvia näytetään hyvin harvakseltaan, kun puolestaan portugalia kuulee tuskin koskaan, latinasta ja saamesta puhumattakaan. Vaikka vieraskielisten ohjelmien tarjonta on näiden eräiden kielten osalta heikkoa, niin on syytä kuitenkin huomioda, että parannusta on tehty tv-kanavilla ja nykyään abiturienteilla onkin mahdollisuus nauttia myös muista kuin englannin- ja ruotsinkielisistä ohjelmista. Kielen kuulemisen tärkeyttä yo-kuunteluihin valmentautuessa kun ei voi koskaan korostaa tarpeeksi.

Ylioppilaskokeeseen valmentavan kirjan käytön tärkeys esitetään kaavion kohdassa 3, ja 73 prosenttia arvioi sen joko erittäin tai melko tärkeäksi. Vain 21 prosenttia koki, ettei valmentavan kirjan käyttö ole kovin tai lainkaan tärkeää. Harjoitukset tunnutaan kaipaavan todella lähelle oikeata yo-koe materiaalia. Kaikki mikä auttaa spesifisti ylioppilaskokeissa on todella tärkeää oppilaille, koska sen lisäksi että osaa kieltä niin opiskelijan tulee kyetä myös vastaamaan yo-kokeisiin oikeaoppisella tavalla.

Kaavion neljäs ja viides pylväsryhmä kuvaavat tuloksia kysymykseen, jossa kysyttiin aiempien vuosien kuunteluiden ja kirjallisten kokeiden kertaamisen tärkeyttä, ja odotetusti nämä kaksi kysymystä saivat suurimmat tärkeysarvot verrattuna muihin valmentautumismetodeihin. Vanhojen kirjallisten kokeiden kertaamisen katsoi erittäin tärkeäksi 72 prosenttia vastanneista kun puolestaan vanhojen kuunteluiden ilmoitti erittäin tärkeäksi 75 prosenttia. Syy kuunteluiden suureen tärkeysarvoon johtunee niiden heikommasta saatavuudesta. Oppilaat saavat toisinaan vanhoja kirjallisia kokeita omakseen koululta, mutta ylioppilaskuunteluita vastaavia kuunteluharjoituksia ei ole monien saatavilla.

Kuva 13. Oppilaiden näkemyksiä yo-kokeisiin valmistautumisesta. Kysymykset 6-9.

Yllä olevan pylvään ensimmäinen pylväsryhmä esittää vastauksia kysymykseen kieltä osaavan tuttavien kanssa opiskelusta. Vastausten mukaan 17 prosenttia koki tällaisen opiskelumetodin erittäin tärkeäksi ja 36 prosenttia melko tärkeäksi. 41 prosenttia katsoi opiskelumetodin olevan joko ei kovin tai ei lainkaan tärkeä. Syynä tähän melko tasaiseen jakoon tärkeän ja ei tärkeän välillä saattaa löytyä siitä, ettei kaikilla vastaajilla ole vierasta kieltä puhuvia tuttavain ja lisäksi harva kääntää suomenkielisessä ystäväpiirissä puhutun kielen englanniksi. Useilla tämän päivän nuorilla on ulkomaalaisia, vieraita kieliä puhuvia tuttavain, mutta välttämättä kovin moni ei muodosta tällaisesta oppimistapahtumaa, ainakaan tietoisesti.

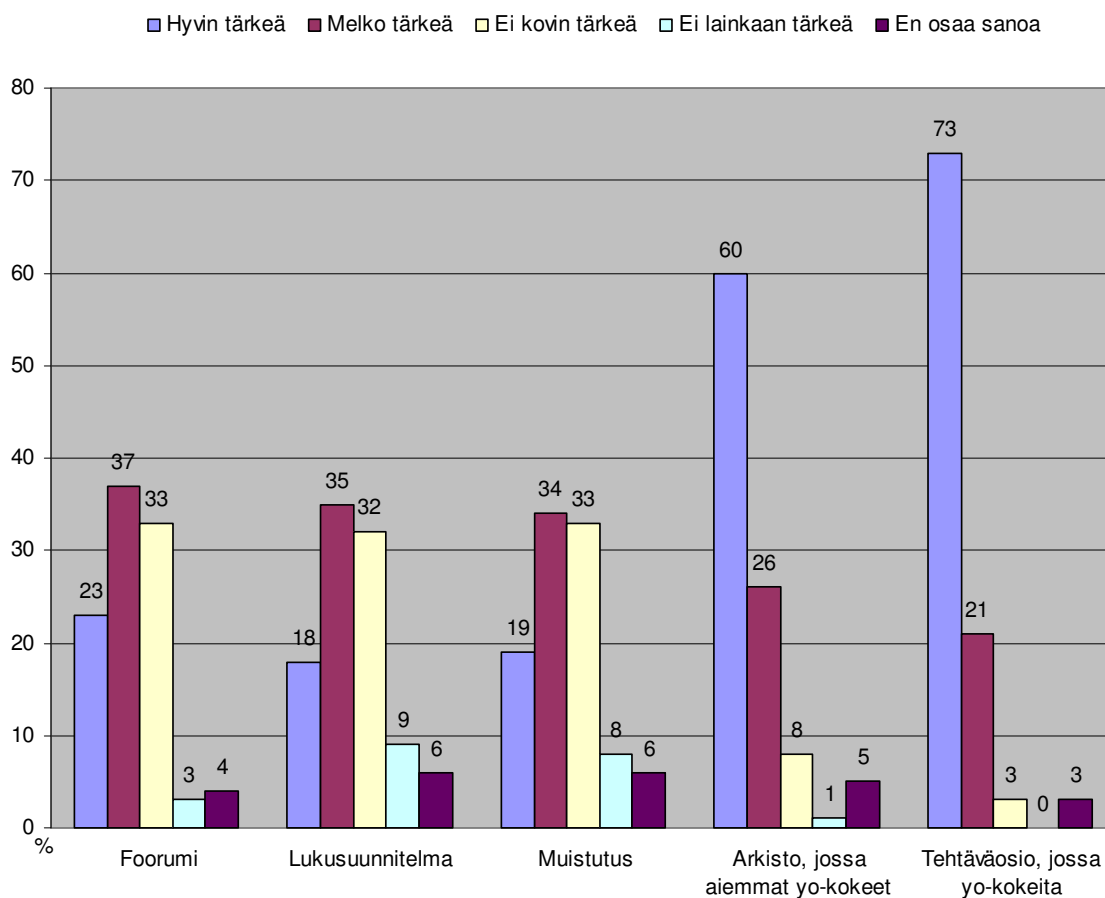
Kuvan toinen pylväsryhmä havainnollistaa kohtaa, jossa kysyttiin tukiopetuksen tärkeyttä. Tämä vaihtoehto sai melko samanlaisen jakauman kuin vieraskielisen tuttavien kanssa opiskelu. 49 prosenttia piti tukiopetusta tärkeänä ja 42 prosenttia ei pitänyt sitä tärkeänä. Tukiopetuksen heikon suosion takana melko todennäköisesti on tukiopetus-sanaan perinteisesti liittyvä mielikuva, jonka mukaan tukiopetus on tarkoitettu ensisijaisesti niille jotka eivät meinaa selvittää opiskelusta tai ylioppilaskirjoituksista. Loogisesti he, jotka eivät koe itseään riittävän taitaviksi tai epäilevät läpipääsyä kokeista kaipaavat tukiopetusta eivätkä koe vaikeutta ottaa sitä vastaan. Toisaalta oppilaat jotka tähtäävät korkeisiin arvosanoihin eivät koe sitä tarvitse-

vansa, sillä tukiopetus mielletään usein pelkäksi perusasioiden kertaamiseksi eikä se täten palvelisi syventävää opetusta kaipaavia.

Vieraskielisen kirjallisuuden tärkeyttä esitetään kaavion kolmansissa pylväissä. Yhteensä 77 prosenttia vastaajista piti tätä vaihtoehtona joko erittäin tärkeänä tai melko tärkeänä. Opiskelijoilla tuntuukin olevan hyvin tiedossa kuinka tärkeätä on pitää opiskelun ohella itsensä ajan tasalla maailman menoista. Usein ylioppilaskokeissa käsitellyt kysymykset liittyvät ajan kohtaisiin asioihin, ja niistä tietäminen etukäteen auttaa parantamaan omaa suoritusta. Vieraskielien lehtien osalta tilanne tuntuu melko hyvältä, sillä niitä on nykyään suhteellisen hyvin saatavilla eri kielillä.

Viimeinen pylväsryhmä kuvaa vastauksia kysymykseen, jossa kysyttiin internetissä olevien valmentautumissivustojen tärkeydestä. Vain 12 prosenttia näki kieltenopiskelusivustot erittäin tärkeäksi, 46 prosentilla se määriteltiin melko tärkeäksi. Syyt tähän voi olla jo aiemmin mainittu tarjolla olevien sivustojen puutteet ja houkuttelevuus. On myös mahdollista, etteivät kaikki koulut ja opettajat ole vielä oppineet hyödyntämään näitä lähteitä opetuksessa. Silti tulos vaikuttaisi siltä, että oikeanlaisen sivuston kohdalla opiskelijoiden mielenkiinto voisi hyvinkin nousta, nimittäin kyselyn mukaan jopa 26 prosenttia oli sitä mieltä, etteivät opiskelusivustot ole kovin tärkeitä.

7.4 Kielten opiskeluun tarkoitettun sivuston ominaisuuksien analyysi

Kuva 14. Kieltenopiskelusivuston ominaisuuksien suosio. Kysymykset 1-5.

Yllä oleva kaavio kuvaa kyselyyn vastanneiden mielipiteitä erilaisista kieltenopiskeluun tarkoitettun sivuston ominaisuuksien tärkeydestä. Kaavion ensimmäinen pylväsryhmä havainnollistaa opiskelijoiden mielipiteitä siitä, kuinka tärkeänä opiskelijat pitävät keskustelupalstaa osana sivustoa. Keskustelupalstalla käyttäjät voisivat keskustella muun muassa opiskeluun liittyvistä asioista. 60 prosenttia oli sitä mieltä, että foorumi on hyvin tärkeä tai melko tärkeä, ja 36 prosenttia näki sen tärkeyden melko vähäisenä tai ei lainkaan tärkeänä. Aiemmin esitellyssä Abitreenit -sivustossa keskustelupalstan aihealueet olivat hyvin suppeat sekä lukio- ja ylioppilastutkintopainotteiset, jotka eivät jättäneet tilaa millekään muulle keskustelulle. Yhteisöllisyyden ja viihtyvyyden luomisessa monipuolinen aihevalikoima foorumissa olisi hyvin tärkeässä osassa.

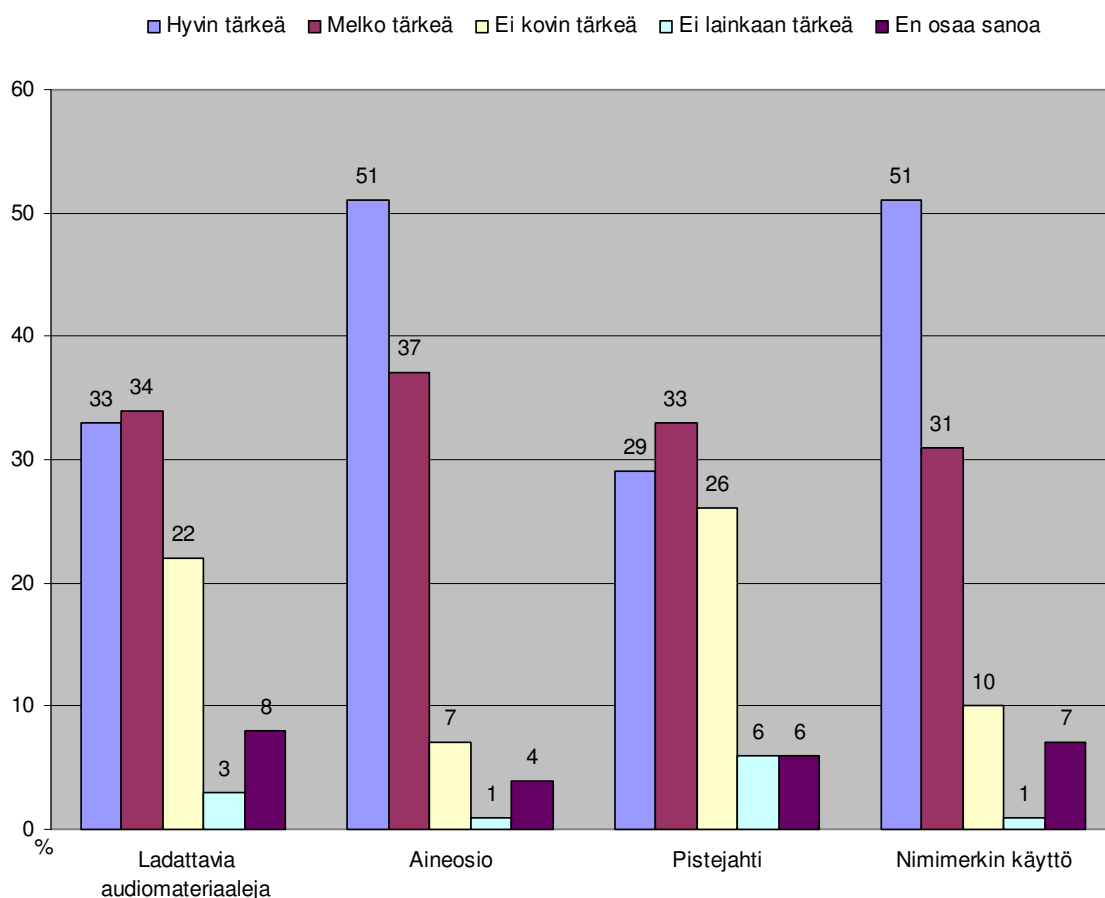
Oman lukusuunnitelman tekoa käyttäjäprofiiliin kuvataan kaavion toisessa pylväsryhmässä. Vastaajista 53 prosenttia katsoi mahdollisuuden oman lukusuunnitelman tekoon sivustolla joko erittäin tärkeäksi tai melko tärkeäksi kun puolestaan 41 prosenttia ei nähnyt tätä ominaisuut-

ta kovin tai lainkaan tärkeäksi. Mahdollisesti tällaista ominaisuutta ei ole tarjolla, ainakaan suomalaisilla kieltenopiskelusivustoilla. On kuitenkin huomioitavan arvoista, että 18 prosenttia uskoi tällaisen ominaisuuden olevan erittäin tärkeä, joten ominaisuus voisi olla kokeilun arvoinen ratkaisu.

Kaavion kolmas pylväsryhmä havainnollistaa mielipiteitä ominaisuudesta, joka on käytössä ainakin ulkomaalaisella kieltenopiskelusivustolla nimeltä LiveMocha. Kyseessä on muistutusominaisuus, joka lähettää sähköpostiin muistutuksen lukusuunnitelman edistymisestä. 19 prosenttia mielsi muistutusominaisuuden erittäin tärkeäksi kun taas vain 8 prosenttia ei uskonut tämän olevan lainkaan tärkeä. 34 prosentin mielestä muistutusominaisuus oli melko tärkeä, 33 prosentin mielestä ei kovin tärkeä. Osa vastaajista saattoi kokea muistutusominaisuuden liian tunkeilevaksi ja häiritseväksi jos kyseessä on taipumus tehdä asioita ja opiskella fiilispohjalta. Selkeitä suunnitelmia ja rutiineja kaipaaville opiskelijoille muistutus olisi varmasti mieluisa.

Arkisto, joka sisältää aiempien vuosien yo-kokeet kokonaisuudessaan sai 86 prosentin kannatuksen ja tämä on havainnollistettu kaavion neljännessä pylväsryhmässä. Vain 9 prosenttia vastasi, ettei näe arkistoa tärkeänä. Arkistoja on jo tällä hetkellä saatavilla muutamilta internsivustoilta, mutta niiden suurimpana ongelmana on staattinen olemus, joka ei motivoi ja ylläpidä kiinnostusta.

Kaavion viimeinen pylväsryhmä esittää mielipiteitä liittyen tehtäväosioon, jossa voi harjoitella aiempia yo-kokeita ja odotetusti se keräsi suuren tärkeysprosentin joka nousi jopa 94:ään. Ainoastaan 3 prosenttia vastasi, ettei ylioppilaskirjoitusten tehtäväosio ole kovin tärkeä. Suuri kannatusprosentti todistaa aiemmin tehdyn päätelmän, jonka mukaan kokelaat kaipaavat yleisen kieltenoppimisen lisäksi itse ylioppilaskirjoituksiin tähtäävää harjoittelua.

Kuva 15. Kieltenopiskelusivuston ominaisuuksien suosio. Kysymykset 6-10.

Yllä olevan kaavion ensimmäisen pylväsryhmän kuvaamat vastaukset jakautuivat 91 prosenttia ominaisuuden puolesta ja 6 prosenttia ominaisuutta vastaan. Kysymyksessä oli tehtäväosio, jossa voi harjoitella muita kielitehtäviä. Tehtävien ilmiselvästi toivotaan kuitenkin olevan vaatimustasoltaan ylioppilaskokeita vastaavia, jotta niistä irtoava hyöty olisi mahdollisimman suuri.

Auditiivisen oppimateriaalin latausmahdollisuutta esiteltiin kaavion toisessa pylväsryhmässä. Kannettavaan musiikkisoittimeen ladattavia auditiivisia oppimateriaaleja kannatettiin 67 prosentilla. 25 prosenttia vastaajista ei mieltänyt auditiivisen materiaalin lataamista joko kovin tai lainkaan tärkeänä. Lisäksi on mainittava, että tämän opinnäytetyön työstämisen alkaessa esimerkksisivustona käytetty Abitreenit jättivät vielä paljon kehittämisen varaa, muun muassa juuri tämän auditiivisen materiaalin lataamisen, mutta viime aikoina sivustoa on kehitetty eteenpäin ja se on ottanut käyttöön juuri tämän ominaisuuden. Auditiiviselle oppijalle ladattava auditiivinen materiaali on hyvin tärkeä oppimisen kannalta, ja kinesteettinen hyötyy siitä myös saaden tehdä muita asioita samalla kun kuuntelee äänitteitä.

Kolmannet pylväät kaaviossa havainnollistavat mielipiteitä aineosiosta, jossa käyttäjä saa kirjoittamiinsa aineisiin arviointeja, sai 88 prosentin kannatuksen vastaan 8 prosenttia, jolle tämä ominaisuus ei tuntunut tärkeältä. Tämäkin vahvistaa, että kokelaat haluavat harjoitella juuri ylioppilaskirjoituksia varten ja tehdä ylioppilaskokeen kaavan mukaan toimivia harjoituksia. Opiskelujen ja lähiopetustuntien aikana harjoitellaan ajoittain aineiden ja kirjoitelmien kirjoittamista, mutta usein lienee niin, että niiden vaatimustaso ja arvioinnit eivät vastaa ylioppilaskokeiden tasoa.

Pistejahti, jossa käyttäjä saa pisteitä jokaisesta tehdystä tehtävästä, esitetään kaavion neljännessä pylväsryhmässä. Tämä ominaisuusehdotus sai yllättävän positiivisen vastaanoton kun 62 prosenttia mielsi tämän ominaisuuden joko erittäin tai melko tärkeäksi. Suuren suosion myötä tätä ominaisuutta voisi lähteä viemään jopa sivuston lippulaivaksi, jolla se erottuisi massasta. Syy yllättävän suureen suosioon on mahdollisesti pistejahdin motivointia edistävä vaikutus. 32 prosenttia vastasi, ettei pistejahti ole joko kovin tai lainkaan tärkeä.

Koska suunniteltavan sivuston tarkoitus on luoda mahdollisimman mielekäs ja mukava oppimisympäristö kieltenopiskelijoille, oli syytä ottaa esille myös käyttäjänimet, nimimerkit ja näiden kautta anonyymina pysymisen mahdollisuus. Nimimerkin käyttö niin, että henkilöt voivat pysyä anonyymeina halutessaan katsottiin joko erittäin tärkeäksi tai melko tärkeäksi 82 prosentin äänillä. 11 prosenttia ei pitänyt anonyymisyyttä kovin tai lainkaan tärkeänä. Tämän kysymyksen vastausjakauma on havainnollistettu kaavion viimeisessä pylväsryhmässä.

Koska kysely tehtiin internetissä olevalla e-lomakkeella, on mahdollista että internetiä vähemmän käyttävät opiskelijat jäivät otannan ulkopuolelle ja täten tämä seikka on syytä huomioida tuloksia tulkittaessa. Lisäksi on mainittavaa, että kyselyn kysymykset laadittiin niin, että niiden avulla saatiin selvitettyä opiskelijoiden näkemyksiä toimivasta verkko-oppimateriaalista. Koska vastaukset olivat hyvin yksimielisiä, voidaan olettaa, että suuremman otannan kohdalla vastausprosentit olisivat pysyneet melko lailla samoissa.

8 Varsinaisen sivuston suunnittelu

Sivuston varsinainen suunnitteluvaihe käynnistyi perehtymällä ensiksi itse kohderyhmään ja sen tarpeisiin. Kun ratkaistaan kysymys, mitä tehdään ja kelle tehdään, on mahdollisuus siirtyä siihen miten kyseinen sivusto voidaan rakentaa. Ensimmäiset tärkeät ratkaisut sivuston luonteessa liittyvät sen selkeiden käyttöominaisuuksien ja yhteisöpohjaisen toiminnan yhteenrakentamiseen.

Digitaalisen verkkoympäristön käytön ei tule edellyttää käyttäjiltään tietokoneen peruskäyttötaitoja enempää. Tietokoneen ja selaimen käynnistämisen lisäksi käyttäjän tulee kyetä tutustumaan verkko-oppimisympäristön ominaisuuksiin ja toimintoihin, jolloin hän oppii mistä ympäristöön rekisteröidytään, miten tehtäviä tehdään ja missä niitä tehdään, miten tehdään tallennuksia omaan profiiliin tai miten keskustelualueen keskusteluihin voi osallistua. Sisällön ja teknologisten ratkaisujen käytettävyyden ei tule edellyttää erillistä ohjausta, koulutusta tai perehdytystä. (Alamäki & Luukkonen 2002, 233.)

Sivuston pääpaino on yhteisöllisyyden hyödyntämisessä. Se tulee pyrkimään aktiivisten jäsenten kontribuution hyödyntämiseen toiminnan ylläpidossa. Opiskeluympäristö rakennetaan toiminnaltaan ja navigoinniltaan tämän päivän suosituimpia yhteisösivustoja kuten Irc-Galleriaa ja Facebookia muistuttavaksi. Nuorten opiskeluympäristön tuominen lähelle heidän vapaa-ajanviettoa ja ystäviä luo mahdollisesti lisää kiinnostusta ja motivaatiota opiskelun suhteen. Muun muassa nimimerkin käyttö sivustolla tulee viittaamaan samaan leikkisään asetelmaan kuten näissä suosituimmissa yhteisöpohjaisissa sivustoissa.

Syy yhteisöllisyyden valintaan verkkoratkaisussa on lähtökohtaisesti se, että ihmiset ovat sosiaalisia, joten on selvää että sivusto hyödyntää sosiaalista verkkoa ja kanssakäymistä. Informaation ja mahdollisten valintojen määrä internetissä pakottaa käyttäjät keskustelemaan keskenään, joka luo tarpeen työkaluille, jotka tämän mahdollistavat. Sosiaaliset verkot ovat myös kasvussa oleva trendi: se on jo nyt yksi nopeimmin kasvavista ja laajimmin käytetyistä ratkaisuista verkossa ja tulevaisuudennäkymät osoittavat suunnan jatkuvan. (Porter 2008, 6.)

Yhteisöllisyys syntyy vähitellen alkaen ensin yhden ryhmän ottaessa käyttöön digitaalisen välineen uudella tavalla ja siten johdattaen muut kiinnostumaan siitä. Usein yhteisöllisyyden synty vaatii tietoista ohjausta ja siirtyminen erilaisten yhteisöllisyyteen painottavien välineiden käyttöön edellyttää oppimiskulttuurin muutosta yhteisössä. Yhteisöllisyys ei synny teknologiasta vaan mukana olevien asenteiden kautta, mutta vaikka käytössä onkin paljon tulevaisuuden välineitä niiden käytössä heijastuvat vielä nykypäivään vanhanaikaiset asenteet ja mielikuvat. (Alamäki & Luukkonen 2002) Tämän vuoksi sivuston yhteisöllisyyden kasvuun on saatava paljon nuorta sukupolvea, joka on tottunut viestimään ja toimimaan yhteisöpohjaisissa ratkaisuissa.

Dataprojektorit, kalvot ja kansiot ovat edelleen varsin mielikuvituksettomassa käytössä oppimisympäristöissä eikä digitaalista viestintäteknologiaa osata hyödyntää tarpeeksi tehokkaasti monimuotokoulutuksessa. (Alamäki & Luukkonen 2002) Tänä päivänä tarjolla on mitä moninaisimpia oheislaitteita ja sovelluksia, joita voi käyttää oppimisen tukena, mutta niitä ei vain ole osattu ottaa kunnolla käyttöön. Miksi pakottaa opiskelijat edelleenkin pönttäämään kirjoista ja kalvoista kun olemassa on ratkaisuja videon, äänen, animaation ja vuorovaikutuksen hyö-

dyntämiselle. Pelkkä tekstin lukeminen palvelee lähinnä visuaalisen oppijan oppimistapaa, vaikka sekin on usein melko virikkeetöntä. Auditiiivinen oppija voi lukea tekstiä ääneen, nauhoittaa vaikkapa nauhalle ja sitten kuunnella sitä uudelleen ja uudelleen. Kinesteettisen on puolestaan kehitettävä tapa jolla hän pystyy tekemään oppimisestaan monimuotoista, ja se voi olla monelle liian työläs haaste, varsinkin jos sen tarpeeseen herää vasta lukulomalla. Tämän vuoksi tehokkaan sivuston tulee ottaa huomioon erilaiset oppijat paremmin kuin jo olemassa olevat kieltenopiskelusivustot. Tarjolla on oltava opiskeluratkaisuja niin visuaalisesti, auditiiivisesti kuin kinesteettisesti oppivalle opiskelijalle, monipuolisesti ja motivoivasti. Internetsivustolla on tähän aivan yhtäläiset mahdollisuudet kuin kontaktiopetuksellakin: multimedia tarjoaa kuvaa ja ääntä, kinesteettiselle ihmiselle taas saattaa aueta tekemisen kautta oppiminen aivan uudella tavalla - se on yksi verkko-oppimisen vahvuuksista (Greene 1999)

Kirjassaan *Don't make me think* Steve Krug harmittelee, että harvoin internetsivut antavat kattavaa kokonaiskuvaa itsestään jo etusivulla. Hänen mukaansa tarjolla ei ole tarpeeksi tietoa sovelluksista, mitä ne ovat ja miten ne toimivat. (Krug 2006)

Jos käyttöliittymä on liian rajoitettu, ihmiset eivät käytä sitä. Jos taas käyttöliittymä on liian joustava, ihmiset eivät tiedä kuinka käyttää sitä. (Porter 2008) Sivuston linjan on oltava selkeä ja samalla vapaa, mutta selkeästi rajattu jotta sen käyttötarkoitus ei pääse hämärtymään.

8.1 Navigointi ja perusominaisuudet

Sivuston etusivulta tulee löytyä kaikki tarvittava. Ylänavigaation tulee sisältää vain tärkeimmät pääotsikot kuten *Profiili, Kielet, Haku, Foorumi, Tietoa* ja *Ota yhteyttä*. Navigoinnin selkeys on prioriteetti, koska se vaikuttaa sivuilla viihtyvyyteen. Etsittyjen asioiden on löydyttävä helposti. Navigaatiojärjestelmät eivät ole olemassa vain navigointia varten vaan ne antavat käyttäjälle myös informaatiota sisällöstä ja kontekstista. Hyvin suunniteltu navigaatiojärjestelmä, joka heijastaa sivuston rakennetta antaa käyttäjälle yleiskuvan koko sisällöstä. Navigointilinkit sallivat käyttäjien liikkua joustavasti läpi informaatorakennelman. Navigointi on suunniteltava siten, että käyttäjä voi siirtyä sivuston eri osiin ilman tarvetta palata etusivulle tai taaksepäin sivuhistoriassa. (Horton 2000)

Jokaisen kielen oma osio löytyy vasemmalla olevasta navigointipalkista. Siinä kielet on listattu allekkain. Kielen nimeä klikattaessa avautuu kielen oma sivu, josta pääsee kaikkeen kieleen liittyvään kuten tehtäviin ja aiempiin yo-kirjoituksiin. Linkit-osiossa on materiaalia erilaisiin lähteisiin, jotka tavalla tai toisella liittyvät valittuun kieleen. Tämän tarkoitus on avartaa opiskelijan mahdollisuutta pitää itsensä ajan tasalla uusista käänteistä, esimerkiksi seuraamalla kohdekielellä kirjoitettuja uutisia tai lukemalla artikkeleita, sillä ajankohtaisuus on

usein suurena tekijänä ylioppilaskokeissa. Linkkiosio on kuitenkin muutakin kuin pelkkä linkki-lista, jollainen harvemmin houkuttelee perehtymään tarkemmin. Sen sijaan jokaisen linkin takaa löytyvää sisältöä on kuvailtu ja esitelty kiinnostavasti ja motivoivasti ja annettu vinkkejä, mihin oppilas voi sisältöä hyödyntää tai mitä sivustolta kannattaa etsiä.

The screenshot shows the 'Kielten Treenisivusto' (Language Training Website) user profile page. The page has a purple header with the site name and navigation links: 'PROFIILI', 'KIELET', 'HAKU', 'FOORUMI', 'TIETOA', and 'OTA YHTEYTTÄ'. The user's profile is for 'Nimimerkki' (Anonymous), an 18-year-old female from Espoo. Her language skills are listed as follows:

Kielitaito:	Äidinkieli
Suomi	erinomainen
Englanti	tydyttävä
Ruotsi	-
Saksa	hyvä
Ranska	alkeet
Espanja	-
Venäjä	-
Italia	-
Portugali	-
Latina	-

Other profile details include: 'Suoritetut tehtävät' (Completed tasks) with 3 listening, 6 written, and 3 oral tasks; 'Pisteet: 35/40' (Points); and 'Kirjautuneena: Kyllä' (Logged in: Yes). A section for 'Viimeisimmät viestit käyttäjältä "Nimimerkki"' (Latest messages from user "Nimimerkki") shows three forum posts with dates and times.

Kuva 16. Profiilisivu

Profiili-sivulla on jokaisen sivustolle rekisteröityneen käyttäjän omat tiedot. Käyttäjä voi rekisteröityä nimimerkillä ja määritellä mitä tietoja itsestään haluaa muiden näkyville. Mahdollisuus on merkitä omiin tietoihin muun muassa syntymäaika, sukupuoli, siviilisäätty, asuinpaikka, opiskelupaikka, kielitaito, mitä kieliä aikoo kirjoittaa ylioppilaskirjoituksissa ja vaikkapa, että minkälaisia asioita yrittää parhaillaan opetella. Lisäksi käyttäjä voi lisätä itselleen kuvan, joka näkyy hänen sivuille jättämässään viesteissä. Hän voi luoda oman lukusuunnitelmansa, joka näkyy kalenterina vain hänelle itselleen, ja voi määrittää haluaako hän muistutuksen sähköpostiinsa lukusuunnitelman edistymisestä. Lukusuunnitelman voi tehdä myös julkiseksi, jos haluaa. Profiiliosiossa käyttäjä näkee myös tehdyistä tehtävistä keräämänsä pisteet. Nekin voi asettaa näkymään joko julkisesti tai pelkästään itselle.

Opiskelun tueksi ja oppijatyöliien kartoittamiseksi sivustolta löytyy myös testiosio, jossa käyttäjä voi selvittää oman oppimistyyliinsä ja täten tehostaa oppimistaan. Tulosten yhteydessä oppilaalle annetaan myös vinkkejä, joiden avulla hyödyntää omia vahvuuksiaan ja siten tehostaa oppimistaan. Saman kaavan mukaan sivustolta tulee löytyä myös pikatesti kielitaidosta, jonka avulla sivusto selvittää opiskelijan kielitaitotason ja antaa ehdotuksia opiskeluun.

Perinteiseen tyyliin sivustolta löytyy kirjallisia tehtäviä kuten lauseentäydennyksiä, monivalintatehtäviä sekä kuuntelu- ja videoharjoituksia. Tehtävien sisällöstä vastaavat esimerkiksi opettajat tai opetusministeriö, joten siihen emme perehdy enempää. Mainittakoon kuitenkin tässä yhteydessä vielä, että mikäli tekijänoikeudet sen sallivat, oppilailla tulisi olla myös mahdollisuus tulostaa materiaalia ja tekemiään tehtäviä - joillekin käyttäjille tämä on erittäin tärkeää. (Graham, McNeil & Pettiford 2000, 58.)

Pääpiirteittäin tehtävien tekeminen sivuilla toimii niin, että käyttäjä osallistuu kurssiosioon ja suorittaa kurssiin kuuluvat tehtävät. Lopuksi käyttäjän vahvistettua vastauksensa sivusto tarkistaa vastaukset ja näyttää niistä saadun pistemäärän. Sivusto myös näyttää mitkä vastaukset menivät oikein ja mitkä väärin, ja antaa tarvittaessa lisäselvitystä siitä, minkä vuoksi jokin vastaus oli oikein ja toinen ei. Esimerkiksi kuunteluharjoituksen yhteydessä tämä toimisi niin, että väärän vastauksen sattuessa sivusto tuo käyttäjälle tekstiversiön kuuntelusta, jossa on alleviivattuna juuri se kohta joka olisi antanut oikean vastauksen kysymykseen.

Kuva 17. Sanakirja

Tehtävien tekemisen ja muun toiminnan tueksi sivustolle upotettaisiin pieni sanakirja, joka kääntää sanoja sivuston tarjoamien kielten välillä. Sanakirjaominaisuus voisi toimia mahdollisesti yhteistyössä internetissä jo olemassa olevan sanakirjatietokannan kanssa.

Lopuksi perusominaisuuksiin mainittava osio on interaktiiviton varasto, jonne kerätään muun muassa vieraiden kielten kielioppisääntöjä, fraasiverbejä ja sanontoja.

Kieliopin opiskelu on kielten oppimisessa välttämätöntä, mutta harvoin kaikki oleellinen tieto löytyy samasta paikasta hyvin jäsenneltynä. Kertausmielessä kielioppiosion on oltava selkeä ja yksinkertainen, hyvin suoralinjainen, josta haluttu tieto on mahdollista kaivaa muutamassa sekunnissa. Tämä edellyttää, että kielioppiosioiden otsikot on muotoiltu mahdollisimman yksiselitteisiksi, esimerkiksi "Määräinen ja epämääräinen artikkeli", "Omistusmuodot", jne.

Jotta opiskelija ei joudu keskelle tehtävien maailmaa, on hyvä erottaa tehtävät ja teoria tässä toisistaan niin, että tehtäväosio sisältää kielioppiin liittyviä harjoituksia, kun taas kielioppivarasto on täysin ”vain luku”-muotoinen.

8.2 Aineosio

Aiemmin esitellystä kyselystä kävi ilmi, että opiskelijat mielsivät aineiden kirjoittamismahdollisuuden verkkoratkaisussa hyvin tärkeäksi. Tällainen mahdollisuus on olemassa muun muassa LiveMocha -kieltenopiskelusivustolla, mutta kuten sivuston analyysissä jo havainnollistettiin, niin sivuston edistyneinkin taso on monessa mielessä alle suomalaisen keskitason. Idea on kuitenkin hyvin hyödyllinen ja toimiva, joten sen käyttöönottoa suomalaisella kielenopiskelusivustolla olisi äärettömän hyvä harkita.

Idealtaan osio antaisi käyttäjälle mahdollisuuden kirjoittaa, ylioppilaskirjoitusten standardien mukaisesti, 100 sanan mittaisia aineita sivuston kattavilla vierailla kielillä. Mahdollisesti aineosio voitaisiin rakentaa foorumimaiselle pohjalle. Kun kirjoittaja on lisännyt aiheen, eli niin kutsutun ”topicin”, muut käyttäjät voivat lukea ja jättää tästä aineesta kommentteja, arvioita ja mahdollisesti korjauksia. Jotta opiskelijat voisivat myös saada varmasti oikeaa palautetta, olisi hyvä saada opettajia osallistumaan tämän ainefoorumin ylläpitoon. Varsinaisten korjaajien ja oikolukijoiden roolissa toimisivat kenties hyvin valmistuvat kielenopettajat. Lukioiden ja koulujen opettajille ja lehtoreille olisi tarjolla mahdollisuus hakea niin kutsutun moderaattorin paikkaa, jolloin heille myönnettäisiin peruskäyttäjää korkeammat valvontatyökalut. Jos aineosion käytön liitettäisiin osaksi lukion kielikursseja, saataisiin opettajat ja lehtorit toimimaan aktiivisesti sivustolla.

Tosiasia on, että siinä vaiheessa kun on kyse ainekirjoitusten virallisesta ja oikeaoppisesta tarkastamisesta niin mukaan on saatava opettajia, jotka tämän tehtävän toimittaisivat. Sivuston interaktiivisuus perustuu kuitenkin siihen, että opiskelijoilla itsellään on myös mahdollisuus tarkastella ja arvioida toisten kirjoittamia aineita. Opiskelijoiden merkinnät lisätään kommentteina aineen alapuolella olevaan ”huutolaatikkoon”, opettajan merkinnät puolestaan lisätään heti aineen alle. Tämä onnistuu edellä mainituilla moderaattorin työkaluilla. Samoilla työkaluilla voidaan siivota myös asiattomat kommentit pois. Oppilaidenkaan toisilleen antama apua ei tule kuitenkaan väheksyä: McConnellin julkaiseman verkko-oppimista koskevan tutkimuksen mukaan muiden opiskelijoiden antama vertaistuki on opiskelijoille hyvin merkityksellistä ja suuri osa koki saavansa rohkaisua muilta opiskelijoilta. (McConnell 2006, 76.)

8.3 Aiemmat yo-kokeet

Ylioppilaskirjoituksiin valmistautuessa opiskelija haluaa päästä selaamaan aiempien vuosien ylioppilaskokeita. Monilla yo-valmentautumissivustoilla on joko viimeisimmät kokeet ratkaisuineen tai sitten kaikki kokeet, mutta ei selkeitä vastauksia.

Jokaisella kielellä tulee olla oma aiempien ylioppilaskokeiden osio, josta on käyttäjän selatavissa jokaisen kirjoituskerran koe kokonaisuudessaan: kuuntelu ja kirjallinen osio. Lisäksi tiedossa olisi hyvä olla tilastot senvuotisen kokeen pistemääristä ja kokelaiden saavutuksista, jotta käyttäjä pystyy koetta selatessaan samaan mahdollisimman tarkan kuvan kokeen laadusta.

Aiempia ylioppilaskokeita tulee voida harjoitella. Käyttäjä saa ensin suoritettavakseen kuuntelun monivalintatehtävineen ja avokysymyksineen. Suoritettuaan kuuntelun sivusto laskee monivalinnassa oikeat ja väärät vastaukset sekä antaa esimerkkivastauksen avokysymyksiin. Jos käyttäjä törmää epäselvään kysymys-vastaus -asetelmaan voi hän painaa vastauksen oikeassa reunassa olevaa kysymysmerkkiä, joka avaa uuteen ikkunaan tekstiversion kuuntelusta ja näyttää alleviivattuna kohdan, joka määrittelee oikean vastauksen. Täten opiskelija oppii hahmottamaan paremmin kuuntelun kulkua ja löytämään siitä omia kompastuskiviään.

Aiempien yo-kokeiden osioon on saatava kaikki olemassa olevat aiemmat kokeet kaikista eri kielistä, jotta kokelaat pystyvät seuraamaan millä tavalla minäkin vuonna on pistemäärät annettu ja millaisia aiheita kokeissa on käsitelty. Erityisen tärkeää on saada osioon vastaukset jokaisesta kirjallisesta kokeesta ja kuullunymmärtämisestä, selityksineen.

8.4 Foorumi

On olemassa lukemattomia syitä miksi ihmiset osallistuvat verkossa tapahtuvaan vuorovaikutukseen ja keskusteluun. Kirjassaan *Designin for social web* (2008) Joshua Porter määrittelee juuri näitä syitä. Hänen mukaansa osa ihmisistä osallistuu keskusteluihin, koska he haluavat hallita heidän omaa minäkuvaansa sosiaalisessa verkkoyhteisössä. Jotkut kokevat, että heidän kontribuutionsa on ainutlaatuista ja arvokasta, toiset keskittyvät oman maineensa rakentamiseen ja parantaakseen suhteita toisiin käyttäjiin. Osalle syynä on vain halu osallistua tekemällä hyvää työtä ja saaden näin aikaan positiivisen efektin. On myös niitä, jotka haluavat vahtia ja kontrolloida miten heidän jakamansa materiaali ja tieto jaetaan ja esitetään, ja jotkin käyttäjät osallistuvat koska kokevat omistavansa materiaalia internetissä.

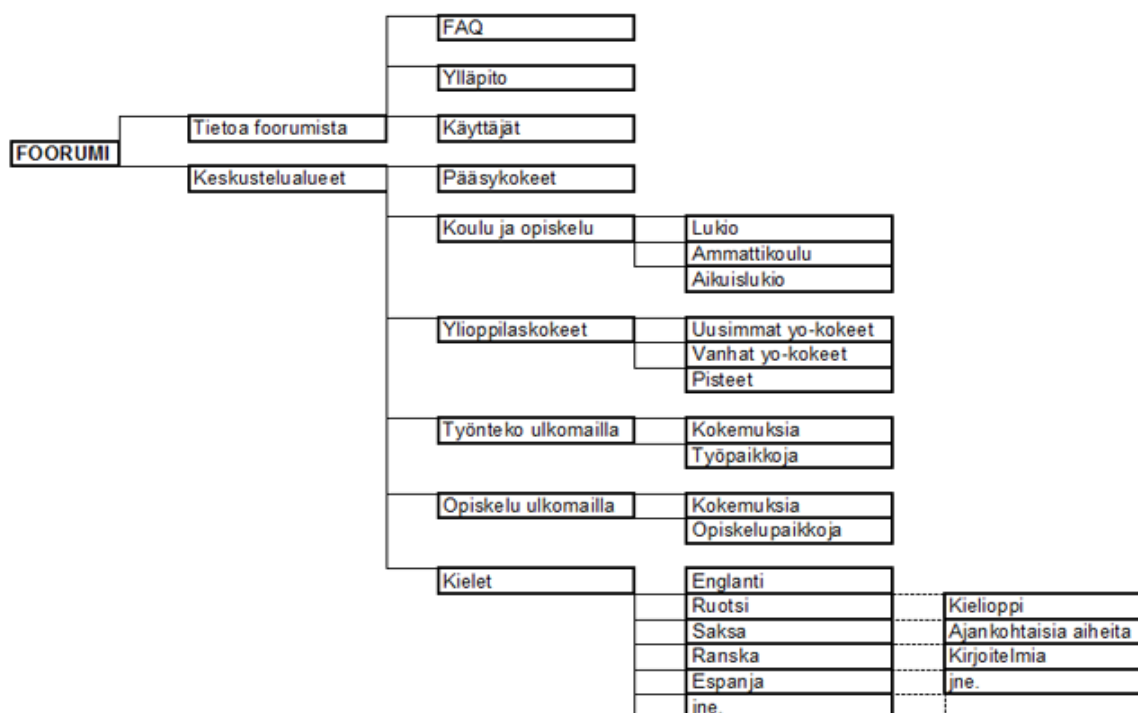
Käyttäjille tarjotaan mahdollisuus keskustella keskenään kieliopintoihin liittyvistä asioista. Tarjolla tulee olemaan tuttuja pääsykoe-, ylioppilaskoe- ja lukiossaopiskelukeskusteluiden

lisäksi aihealueet muun muassa työskentelylle ulkomailla, vaihtovuosista sekä kieltenopiskelulle Suomessa ja ulkomailla. Kyseisille aihealueille kerääntyisi käyttäjien toimesta tietoa erilaisista kielikouluista ja -kursseista, jolloin yhä useampi kursseista ja kouluista kiinnostunut käyttäjä pääsisi tutustumaan eri vaihtoehtoihin muiden käyttäjien kokemusten ja mielipiteiden kautta. Vastaavalla tavalla myös ulkomailla työskentelyyn liittyvistä asioista voisi kerätä paremmin tietoa kun ne olisi kerättynä yhteen hyvin jäsenneltyyn paikkaan. Käyttäjät voivat jakaa alueella kokemuksiaan ja vinkkejä siitä miten hakea työpaikkaa ulkomailta, millaisiin mutkiin kannattaa matkalla varautua ja lopuksi käyttäjät jättäisivät mitä todennäköisimmin linkkejä erilaisille työnhakusivuille.

Jokaiselle kielelle olisi tarjolla oma keskustelualue, jossa käyttäjät voisivat keskustella kyseisellä kielellä tai suomeksi mistä tahansa kyseessä olevaan kieleen liittyvästä. Aihealue sisältäisi myös pienen osion ajankohtaisille aiheille, josta löytyisi linkkejä vieraskielisiin lehtiarikkeleihin, joita käyttäjät voivat käydä keskustelua kohdekielellä. Tämä tehostaisi entisestään vuorovaikutusta ja luovaa kielitaitoa. Lisäksi kinesteettinen oppija tulisi vihdoinkin huomioitua kunnolla tällaisella eri aisteja hyödyntävällä oppimismenetelmällä.

Tasa-arvon ylläpitämiseksi keskustelualueita tarjottaisiin myös opiskelusta lukiossa, ammattikoulussa ja aikuislukiossa. Foorumi on tapa pitää käyttäjät aktiivisina ja saada heidät jakamaan tietoa ja taitoa keskenään. Ongelmiin löytyy ratkaisuja muiden käyttäjien vinkkien ja neuvojen avulla.

Keskustelufoorumin suurin haaste on, kuinka saada opiskelijoita motivoitua osallistumaan. Esimerkiksi Murphyn, Walkerin ja Webbin mukaan opiskelijat kyllä valittavat vuorovaikutuksen puutetta etäopiskelussa, mutta kun tilaisuuksia oppilaidenväliseen kommunikaatioon lisätään oppimisympäristöön, niitä ei juurikaan käytetä hyväksi. Heidän siteeraamassaan tutkimuksessa arvioitiin ilmiön johtuvan ensisijaisesti opiskelijoiden kiireestä, heidän keskinäisestä kommunikaatiostaan oppimisympäristön ulkopuolella sekä siitä, että interaktiiviset mahdollisuudet eivät palvelleet mitään varsinaista kurssitavoitetta vaan jäivät ylimääräisiksi lisäosiksi. (Murphy, Walker & Webb 2001, 23-25.) Tämän ongelman syntymistä voisi olla mahdollista ennaltaehkäistä esimerkiksi siten, että joihinkin keskustelunaiheisiin perehtymisestä tulisi osa pistejahtia. Opettajille voisi myös markkinoida keskustelufoorumia mahdollisena opetuksen apuvälineenä kakkosluokan lopussa ja kolmosluokan alussa - näin oppilaat saattaisivat innostua foorumista tutustuttuaan siihen ensin ohjatusti.

Kuva 18. Foorumikartta

8.5 Lataukset

Tämä osio sisältää kaikki kieleen liittyvän ladattavan materiaalin, joka voi olla niin aiempia kuunteluita tai muita kuullunymmärtämisharjoituksia.

Audioratkaisu on houkutteleva varsinkin silloin kun ongelmana kapea laajakaista, liian pieni verkkokapasiteetti tai internetyhteys hitailla modeemeilla. Audiotiedostoja pystyy pakkaamaan paljon pienempään muotoon kuin videota, säilyttäen silti laadun. Audion prosessointi on myös paljon vähemmän vaativaa kuin videon, joten on helpompi saavuttaa hyvälaatuista ääntä verkkoon nopeasti. Jotta audiotiedostoista saadaan tarpeeksi pieniä, on äänenlaatua laskettava hieman, mutta siitä huolimatta tänä päivänä kehittyneet pakkausmenetelmät säilyttävät silti äänenlaadun suhteellisen hyvänä. (Horton 2000, 84.)

Sarah Horton (2000) ehdottaa audiotiedostojen koon pienentämisen tavoiksi näytteenottotaajuuden laskemista, otoskoon pienentämistä, kanavien yksipuolistamista sekä tiedoston pakkaamista. Kilohertheissa mitattava näytteenottotaajuus on tavallisella CD-levyllä 44.100 kHz ja internetissä olevan audion taajuus voidaan laskea hyvin 22.050 kHz. Samalla tavalla otoskoon, joka on High-quality audiossa 16 bittiä, voidaan laskea 8 bittiin. Tämä pätee audiotiedostolle, joka sisältää vain ääntä, sillä musiikki vaatii aina kokonaiset 16 bittiä otoskokoa. Kanavat puolestaan voidaan määrittää stereotyyppisestä kahden audiokanavan ratkaisusta niin

kutsuttuun monoona, koska kun kyseessä on mitä todennäköisimmin vain puhetta sisältävät äänitiedostot, ei kahden kanavan ja monon välillä ole suurta eroa. Lisäksi Horton muistuttaa, että äänitiedosto voidaan pakata, jolloin pystytään säilyttämään korkeamman laadun asetukset vaikka itse tiedostokoko pieneneekin.

Auditiivisen materiaalin tallennusmuodon tulee olla jokin yleisimmistä, kuten MP3 tai WMA, jotta se aiheuttaisi mahdollisimman vähän yhteensopivuusongelmia. Graham, McNeil & Pettiford (2000) huomauttavat tästä seikasta kirjassaan *Untangled web: developing teaching on the internet*. He toteavat monien törmäävän yhteensopivuusongelmiin yrittäessään ladata tiedostoa tai tarkastellessaan videomateriaalia, jolloin selain ilmoittaa tarvitsevansa milloin mitään lisäsovellusta pystyäkseen toimimaan. Joidenkin käyttäjien mielenkiinto ja kärsivällisyys kestää vielä tästä vaiheesta eteenpäin lataukseen, joka internetyhteyksistä riippuen kestää joko hetken tai kauemmin, mutta ei ole harvinaista että asennuksen jälkeenkin ongelma ei ratkea vaan sovellus ilmoittaa, ettei löydy tiettyä tarvittavaa tiedostoa tai pahimmillaan ei ilmoita mitään eikä myöskään toimi.

Audiotallenteiden lisäksi joistain kielistä voi mahdollisesti olla saatavilla myös videomateriaalia, jolloin niidenkin lataukset tehdään *Lataukset*-sivulta. Samoin kuin audiomateriaalin, myös videon tulee olla jotain eniten tuettua tallennusmuotoa.

Kaikesta käytettävissä olevasta mediasta video on yksi vaikeimmista siirtää internetiin. Videot ovat tiedostokooltaan paljon suurempia kuin kuvat, animaatiot ja audiot, joten parhaimmat koon pienentämisen asetukset löytyvät lähinnä kuvataajuudesta, videon resoluutiosta, pakkaamisesta ja videon kestosta. Resoluutioksi suositeltava koko on 320 x 240 pikseliä, jolloin videokuva on vielä ihan siedettävää katsella. Kuvataajuus on NTSC (National Television Standards Committee) mukaan 29.97 fps eli ”frames per second”, mutta internetissä katseltavan videon kuvataajuus voi olla 15 fps tai vähemmän. Kuitenkin on syytä muistaa, että kuvataajuuden laskeminen vaikuttaa videon sulavaan pyörittämiseen ja lopputulos voi olla töksähtelevä jos ei asiaan kiinnitetä huomiota jo kuvausvaiheessa. Lopuksi on suositeltavaa, ettei videon kesto ylitä 5 minuuttia. Tällöin videon puskurointi ja lataus eivät vie tolkuttoman paljon aikaa. (Horton 2000, 87-88.) Toinen vaihtoehto on määritellä suoraan videotiedoston koon maksimin, joka voi olla esimerkiksi 70 tai 100 Mb.

Latausten sivulla tarjotaan myös erilaisia tekstipohjaisia dokumentteja opiskelijan käyttöön. Nämä ovat esimerkiksi kuunteluiden kirjalliseen muotoon käännettyjä dokumentteja, joiden avulla opiskelija voi seurata kuuntelun kulkua tai hyödyntää sitä muulla haluamallaan tavalla. Kirjalliset lataukset on tallennettu Portable Document Format -muotoon. PDF-dokumenttien hyvä puoli on, että niissä kaikki kuvat ja fontit on upotettu suoraan tiedostoon, jolloin opiskelijan ei tarvitse hakea niitä netistä tarkastellakseen tiedostoa. Opiskelijat voivat ladata sivuil-

le ladatun tiedoston linkin kautta ja tarkastella sitä internetistä ilmaiseksi saatavalla Adobe Acrobat Reader -ohjelmalla tai, jos heidän tietokoneensa selaimessa on PDF Web plug-in asennettuna, he pystyvät tarkastelemaan tiedostoa oman selaimensa kautta. (Horton 2000, 59.)

8.6 Pistejahti

Kuva 19. Pistetilanne profiilisivulla

Käyttäjän on mahdollista suorittaa erilaisia tehtäviä sivustolla, kuullunymmärtämisestä täytettäviin aukkotehtäviin ja ainekirjoituksesta monivalintatehtäviin. Jokaisesta suoritetusta tehtävästä oppilas saa tietyn määrän pisteitä sen mukaan kuinka oikein hän on tehtävän tehnyt tai kysymyksiin vastannut. Pistejahtiominaisuuden tärkeä puoli on, että tehtävät voi halutessaan uusia, ja täten yrittää korottaa pistemääräänsä.

Pistejahdissa kerätyt pisteet löytyvät käyttäjän profiilisivusta ja ne on mahdollista asettaa näkymättömäksi muille, näkyväksi kaikille tai näkyväksi vain kavereille. Tämän tarkoitus on antaa käyttäjälle vapaus valita oma lähestymistapa opiskeluunsa, jolloin hän voi motivoida itseään laittamalla nämä pistetilanteet muiden näkyville ja tietäen, että hänen edistymistään saatetaan seurata. Samalla tavalla tiedot salaiseksi määrittelevä voi pitää pistejahtinsa henkilökohtaisena.

8.7 Lukusuunnitelma ja muistutusominaisuus

Kirjautuessaan sivuston käyttäjäksi käyttäjälle luodaan oma profiilisivu. Sinne liitetään kalenteri, johon on jo merkitty ylioppilaskirjoituksiin osallistuvan tärkeimmät tapahtumat ja päivämäärät kuten penkkarit, ylioppilaskirjoitukset ja ylioppilasjuhlat. Käyttäjä voi myös itse tehdä muutoksia kalenteriin lisäämällä ja poistamalla tapahtumia. Mahdollisuuksien mukaan kalenteri, tai vain tietyt osiot siitä, voisi olla myös jaettavissa erikseen määriteltyjen kavereiden kesken.

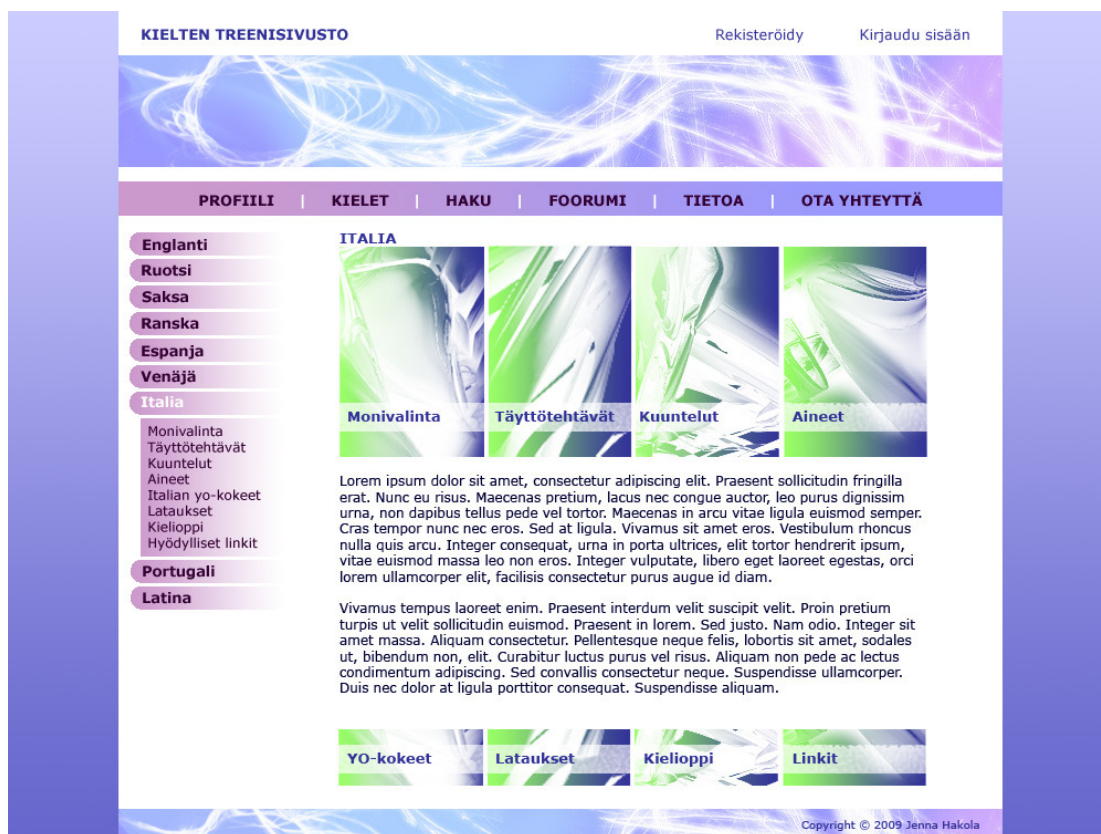
Kalenterissa toimii niin sanottu muistutusominaisuus, joka lähettää sähköpostiin muistutusviestin lähestyvistä tapahtumista tai lukusuunnitelman edistymisestä. Esimerkiksi jos käyttäjä on tehnyt itselleen lukusuunnitelman, jonka mukaan hän tekee kolme sivuston tehtävää viikossa, mutta sattuukin tekemään myös seuraavan viikon tehtäviä eli yhteensä neljä tehtävää, hän saa sähköpostiinsa viestin, jossa näkyy sillä viikolla suoritettaviksi suunnitellut tehtävät sekä suunnitelman toteutus. Tässä tapauksessa listassa näkyy tulevan viikon suunnitelma ja siitä ylivedettynä jo suoritettu osuus. Lisäksi sähköposti summaisi tehtävistä kerätyt pisteet. Näin opiskelija pysyy ajan tasalla edistymistään ja näkee tehdyn työn tulokset.

Pidemmälle vietyinä muistutusominaisuuteen voisi liittää matkapuhelinmuistutuksen, joka lähettää tekstiviestin erikseen määritellyistä tapahtumista ja päivistä. Nämä ehdot voi määritellä itse kalenteriin, jokaisen merkinnän kohdalle erikseen. Tämä ominaisuus olisi mitä todennäköisimmin maksullinen palvelu.

8.8 Ulkoasu

Ulkoasun merkityksestä verkko-oppimisen yhteydessä on kiistelty laajasti. Näkökulmasta riippuen ulkoasua on esitetty potentiaaliseksi häiriötekijäksi, joka vie oppijan huomion pois itse asiasta, oppimisen todelliseksi avaintekijäksi tai välttämättömäksi elementiksi, jonka laiminlyönti tappaa käyttäjän kiinnostuksen. (Graham, McNeil & Pettiford 2000, 74.) Viimeksi mainittu lienee lähimpänä totuutta. Hyväkään sisältö ei kerää käyttäjiä, jos ulkoasu on luotaantyöntävä, mutta pelkän ulkoasun turvin sivusto ei voi ratsastaa. Grahamin, McNeilin ja Pettifordin mukaan hyvä ulkoasu tekee sisällön helppolukuiseksi, ohjaa käyttäjän orientaatiota oikeaan suuntaan sekä parantaa kokemuksen nautittavuutta. (Graham, McNeil & Pettiford 2000, 74.)

Mitä taas tulee itse oppimateriaaliin, on syytä muistaa että pelkkä grafiikkaohjelman käyttö ei tee kenestäkään graafikkoa - täten taitavin ja lahjakkain graafikkokaan ei ole kykenevä saamaan aikaan hyvää opetusgrafiikkaa ilman tuntemusta eri oppimistyyleistä, tavoista ja oppimispsykologiasta. Parhaimpiin lopputuloksiin päästään kun graafikko osaa ammentaa lähteistä yksityiskohtia työhönsä. Ennen ulkoasun suunnittelua on oltava selvillä sivuston sisältö, rakenne ja pedagoginen kuljetus. Jos toteutukselle lähdetään hakemaan mallia visuaalisten ratkaisujen kautta, lopputuloksena on helposti ratkaisu, jossa pedagogiikka, sisältö ja oppijalle tärkeät asiat alistuvat käyttöliittymägrafiikan raameihin. On myös muistettava, että multimediassa mikään ei pysy paikallaan vaan eri mediaobjektien tulee tulla osaksi graafista suunnitteluprosessia. (Alamäki & Luukkonen 2002, 150-151.)

Kuva 20. Sivuston Italia -osion layout

Kohderyhmä huomioiden sivuston ulkoasun on oltava selkeä, nuorekas ja raikas. Tehostevärejä käytetään piristeruiskeena, mutta kaikki sisällön tekstit tulee sijoittaa valkealle taustalle tummalla värillä, joka on helppolukuisempaa eikä rasita silmää.

Navigointipalkkien selkeys perustuu niiden ilmavuuteen ja värienhallintaan. Tarkoituksena on välttää niin kutsuttua pientä präänttiä.

Kuvien käyttöä voi käyttää vastaamaan paremmin kohderyhmän odotuksia. Niiden avulla voidaan laajentaa näkökulmia ja asiayhteyksiä voidaan esittää visuaalisesti rikkaammin. Sivustoa voidaan elävöittää kuvalinkeillä ja kuvamateriaalin käyttöä tulee käyttää sopivassa suhteessa, jotta sivuston ulkoasusta ja olemuksesta ei tulisi sekava, mutta kuitenkin niin että sivustolle saadaan eloisuutta. Kuvia voi mahdollisuuksien ja ylläpitäjien motivaation ja aktiivisuuden mukaan vaihdella esimerkiksi vuodenaikojen ja erikoistapahtumien mukaan. Tämä luo usein positiivisen kuvan käyttäjälle, sillä se luo tunteen että sivustolla tapahtuu jatkuvasti jotain ja sitä päivitetään myös ahkerasti, joka tarkoittaa käyttäjälle muun muassa uutta jännittävää opiskelumateriaalia ja opiskeluratkaisuja.

Internetsivustojen fonttiasun kontrollointi sotii vastaan yhtä internetin alkuperäisistä tarkoituksista, jossa käyttäjille jätettiin mahdollisuus vaikuttaa sivujen fonttityyppeihin. Kuitenkin internetsivujen tekijät tulivat huomanneeksi, että internetissä kommunikoinnin tehostamisen takia oli voitava kontrolloida yhtä typografisen suunnittelun tärkeintä puolta eli fonttia itseään. (Horton 2000, 145.) Fonttien valinnassa pätee suunnittelijan oma valinnan vapaus, mutta yleisesti fontit kuten Helvetica ja Times on mielletty painotuotantoon sopivimmiksi. Georgia ja Verdana ovat puolestaan yleisimmin verkkoympäristössä käytettyjä fontteja, sillä ne ovat yksi helpoimmin näytöllä luettavista fonteista. Tämän vuoksi sivustolla käytetään fonttina pääasiassa Verdanaa, mutta mahdollisesti otsikoissa ja linkeissä voidaan hyödyntää myös georgiaa. Sivuston tarjoamia tulostustarkoitukseen tulevia sivuja tarjotaan mahdollisesti Arialilla.

Ladattavat tiedostot tarjotaan käyttäjälle pienten kuvakkeiden kautta. Cursorin ollessa kuvakkeen päällä tulee esiin Alt-teksti, joka kertoo mitä tapahtuu kuvaketta klikatessa. Esimerkiksi kuunteluharjoituksen yhteydessä voidaan tarjota tulostettavaa tekstiversiota harjoituksesta, jolloin kuvakkeen Alt-tekstissä lukee ”lataa tästä kuuntelun tekstiversio”.

9 Yhteenveto ja jatkosuunnitelma

Tämä opinnäytetyö on pyrkinyt kokoamaan hyödyntämisen arvoista tietoa siitä, millainen kieltenopiskelusivusto puree parhaiten valittuun kohderyhmään, eli tässä tapauksessa ylioppilaskirjoituksiin valmentautuviin opiskelijoihin. Samalla se tarjoaa pohjan edellä mainitun sivuston luomiselle.

Teorian ja tutkimuksen jälkeen esille tulleet huomattavimmat kehitysideat kieltenopiskeluun tarkoitettulle sivustolle ovat ennen kaikkea interaktiivisuuden ja käyttäjien keskinäisen vuorovaikutuksen hyödyntämisessä. Motivointiin tähtäävät ominaisuudet kuten lukusuunnitelmat ja keskustelupalstat samoin kuin hieman kilpailuviettiäkin kutitteleva pistejahti ovat kaikki läheisesti sidoksissa niihin sovelluksiin ja sivustoihin, joita tämän päivän opiskelijat käyttävät päivittäin keskinäiseen vuorovaikutukseen ja yhteydenpitoon. Korkeisiin arvosanoihin ylioppilaskirjoituksissa tähtäävien opiskelijoiden toiveiden mukaan tarjolla olevan opiskelumateriaalin tulee olla monipuolista, ajankohtaista ja ajoittain tasoltaan hyvin vaativaakin. Myös erilaiset oppijatyytit huomioonottaen sivuston materiaalin ja opiskelumenetelmien tulee tukea niin visuaalista, auditiivista kuin kinesteettistä oppijaa, minkä vuoksi tarjolla tulee olla kirjallisia tehtäviä, kuunteluharjoituksia ja videoita, keskustelualueita ja hyödyllisiä linkkejä ajankohtaisiin aiheisiin niin, että opiskelijoilla on mahdollisuus verrata opittavia asioita omiin kokemuksiinsa ja käytäntöön. Kattavat latausosiot antavat paljon liikkuvalla nuorelle mahdollisuuden oppia vaikkapa koulumatkalla tai harrastusten parissa, ja lopuksi laajat keskustelu-

alueet omaava foorumi antaa niin neuvoa ja tukea tähän hetkeen kuin myös tulevaan, unohtamatta ajankohtaisia aiheita ja kieleen liittyviä jatko-opiskelumahdollisuuksia ulkomailla.

Jatkosuunnitelma tämän työn eteenpäin viemiselle on avoin ja se jätetään aiheesta kiinnostuneelle ja opinnäytetyölleen aihetta etsivälle Laurean tietojenkäsittelyn opiskelijalle. Mahdollisia vaihtoehtoja tämän kehittämisen jatkolle ovat muun muassa sivuston taustalla toimivien tietokantojen suunnittelu, tekninen toteutus ja design. Internetohjelmoinnista kiinnostunut voi löytää tästä itselleen projektin, jossa hän pyrkii kehittämään ratkaisuja opinnäytetyössä esitettyjen sivuston ominaisuuksien luomiselle. Esimerkkinä voimme käyttää pistejahtia ja lukusuunnitelmaa muistutuksineen. Digitaalisen median suuntautumisvaihtoehdon opiskelijalle tarjolla voisi olla design puolen lisäsuunnittelua.

Mahdollisten jatkototeutusten varalle on huomioitava, että tämänkaltaisen projekti vaatii isomman joukon tekijöitä, sillä se on mahdoton pitää kasassa yhden hengen voimin. Eri osiot vaativat omat vastualueensa kantavat tekijät, esimerkiksi haastattelujen ja kyselyiden tulosten käsittelyssä.

Vaikka internet on ollut olemassa jo kymmeniä vuosia, verkko-opiskelu hakee vieläkin paikkaansa maailmassa. Tietokoneita paljon käyttäville abiturienteille on tarjolla verrattain vähän mahdollisuuksia valmistautua ylioppilaskokeisiin internetiä apuna käyttäen. Ylen Abitreeni-sivustoa, ainoa olemassa olevaa aihepiirin sivusto, päivitettiin ja kehitettiin jatkuvasti tämän opinnäytetyön ajan. Tämäkin osaltaan kuvastaa sitä, että tulevaisuudessa Abitreeni-sivuston kaltaiset sivustot lisääntyvät. Kysyntää on enemmän kuin tarjontaa. Niinpä tässä piilee paitsi mahdollisuus auttaa abiturienteja menestymään kirjoituksissa paremmin, myös potentiaalinen markkinarako. Eritoten mahdollisuudet avautuvat nimenomaan kielenopiskelussa aiemmin todetusta syystä: internetin mahdollistama sosiaalinen vuorovaikutus tuo etäoppijan ulottuville sellaiset asiat ja oppimisen tavat, joita varten aikaisemmin oli pakko osallistua kontaktiopetukseen.

Lähteet

- Alamäki, A. & Luukkonen, J. 2002. eLearning. Edita Publishing Oy.
- Dunn, R. 2000. Learning Styles: Theory, research and practice. National Forum of Applied Educational Research Journal.
- Graham, D., McNeil J. & Pettiford L. 2000. Untangled web: developing teaching on the internet. Pearson Education Limited.
- Horton, S. 2000. Web teaching guide. Yale University Press.
- Krug, S. 2006. Don't Make Me Think, 2. julkaisu, New Riders.
- Lukka, K. & Tuomela, T-S. 1998. Testattuja ratkaisuja liikkeenjohdollisiin ongelmiin: konstruktivinen tutkimusote, Yritystalous, No.4.
- McConnell, D. 2006. E-Learning Groups and Communities. Open University Press.
- Murphy, D., Walker, R. & Webb, G. 2001. Online learning and teaching with technology. Kogan Page Limited.
- Prashnig, B. 1996. Eläköön erilaisuus: Oppimisen vallankumous käytännössä. Atena kustannus. Jyväskylä.
- Prashnig, B. 2000. Erilaisuuden voima: Opetustyyli ja oppiminen. PS kustannus. Jyväskylä.
- Porter, J. 2008. Designing for the social web. New Riders. USA.
- Repo, I. & Nuutinen, T. 2003. Viestintätaito. Otava. Helsinki.
- Talbot, C. 2003. Studying at a distance: a guide for students. Open University Press.
- Elektroniset lähteet**
- BBC Languages, BBC. <http://www.bbc.co.uk/languages/>. Luettu 13.1.2009.
- Greene, J. 1999. Active learning and open learning: Proceedings of the PanCommonwealth Forum on Open Learning, Brunei, March 1-5. <http://www.col.org/forum/PCFpapers/greene.pdf>. Luettu 20.1.2009.
- Kielikoulutuspoliittinen projekti KIEPO. Jyväskylän yliopisto. 3.10.2008. <http://www.jyu.fi/hum/laitokset/solki/tutkimus/projektit/kiapo/>. Luettu 20.10.2008.
- Språknät. Kielikeskus. No date. <http://kielikeskus.helsinki.fi/spraknat/index.php>. Luettu 20.1.2009.
- LiveMocha. 2008. LiveMocha. www.livemocha.com/. Luettu 9.1.2009.
- MTV3:n yo-vertailu: Kuinka paljon paremmin tytöt pärjäsivät?, MTV3. 31.5.2008. <http://www.mtv3.fi/uutiset/arkisto.shtml/arkistot/kotimaa/2008/05/652976>. Luettu 20.1.2009.
- Tieto- ja viestintätekniikan käyttö. Tilastokeskus. 25.8.2008. <http://www.stat.fi/til/sutivi/index.html>. Luettu 12.12.2008.
- Abitreenit. YLE.fi. No date. <http://abitreenit.yle.fi/>. Luettu 18.10.2008.

Uudistuva ylioppilastutkinto. Ylioppilastutkintolautakunta. 5.9.2008.
<http://www.ylioppilastutkinto.fi/fi/ylioppilastutkinto/uudyot/>. Luettu 20.10.2008.

Liitteet

Liite 1	Benchmarkattujen sivustojen osoitteet
Liite 2	Kyselylomake

YLE:n Abitreenit:	http://abitreenit.yle.fi/
LiveMocha:	http://www.livemocha.com/
Språknät:	http://kielikeskus.helsinki.fi/spraknat/
BBC Languages:	http://www.bbc.co.uk/languages/

Suunnitelma kieltenopiskelusivustosta lukiolaisten käyttöön [1/5]

Olen Laurea-ammattikorkeakoulun opinnäytetyötä tekevä tietojenkäsittelyn opiskelija. Opinnäytetyöni aihe on Suunnitelma Kielitreeni –sivustosta lukiolaisten käyttöön. Tämän kyselyn tarkoituksena on kartoittaa Kielitreeni –sivuston toimivuutta lukiolaisten ja abiturienttien käytössä vieraiden kielten yo-kokeisiin valmistautuessa. Vastausten pohjalta tulen suunnittelemaan kielten opiskeluun ja yo-valmentautumiseen verkossa toimivan kieltenopiskelusivuston. Vastaamiseen kuluu aikaa vain muutama minuutti.

Perustiedot

Ikä

Sukupuoli ☐ Nainen
☐ Mies

Olen lukion ☐ ensimmäisellä;
☐ toisella;
☐ kolmannella;
☐ neljännellä luokalla.
☐ En ole lukiossa; suoritan kaksoistutkintoa ammattikoulussa.
☐ Olen aikuislukiossa.

Internetin käyttö

Kotona. Koulussa. Kirjastossa. Muualla. En käytä lainkaan.

Missä käytät eniten internetiä? ☐ ☐ ☐ ☐ ☐

Kuinka usein käytät yhteisöpohjaisia internetsivustoja (esim. Irc-Galleria, Facebook, YouTube, MySpace)?

☐ Päivittäin.
☐ 4-6 päivänä viikossa.
☐ 1-3 päivänä viikossa.
☐ Harvemmin kuin kerran viikossa.
☐ En käytä lainkaan.

Kyllä. En.

Oletko aiemmin käyttänyt kieltenopiskeluun tarkoitettuja internetsivustoja? ☐ ☐

Kielet ja opiskelu

Mitkä seuraavista kielistä olet kirjoittanut yo-kirjoituksissa? Valitaksesi useamman vaihtoehdon, pidä ctrl-näppäin alhaalla.

Englanti ▲

Ruotsi

Saksa

Ranska

Espanja

Venäjä

Portugali

Italia

Latina

Saame ▼

Mitä seuraavista kielistä aiot kirjoittaa yo-kirjoituksissa? Valitaksesi useamman vaihtoehdon, pidä ctrl-näppäin alhaalla.

Englanti ▲

Ruotsi

Saksa

Ranska

Espanja

Venäjä

Portugali

Italia

Latina

Saame ▼

Mikä seuraavista oppimistyyleistä kuvaa parhaiten itseäsi? Valitse yksi (1).

- ☐ Minulle on tärkeää saada katsella opetus- ja havaintomateriaaleja.
- ☐ Minun on helppo palauttaa mieleeni opetuksessa käytetyt kuvat ja kaaviot.
- ☐ On tärkeää, että opettaja puhuu elävällä äänellä selittäen opettamaansa asiaa perusteellisesti.
- ☐ Minun on voitava keskittyä opettajan puheeseen.
- ☐ Osallistun mielelläni keskusteluihin.
- ☐ Sovellan oppimaani käytännössä verraten asioita henkilökohtaisiin kokemuksiini.

Kuinka tärkeänä pidät seuraavia tapoja harjoitella kielten yo-kokeisiin?

	Hyvin tärkeä.	Melko tärkeä.	Ei kovin tärkeä.	Ei lainkaan tärkeä.	En osaa sanoa.
Lukiassa käytettyjen oppikirjojen kertaus.	☐	☐	☐	☐	☐
Vieraskielisten ohjelmien katselu.	☐	☐	☐	☐	☐
Yo-kokeeseen valmistavan kirjan käyttö.	☐	☐	☐	☐	☐
Vanhojen kirjallisten yo-kokeiden harjoittelu.	☐	☐	☐	☐	☐
Vanhojen yo-kuunteluiden harjoittelu.	☐	☐	☐	☐	☐
Kieltä osaavan tuttavien kanssa opiskelu.	☐	☐	☐	☐	☐
Tukiopetus.	☐	☐	☐	☐	☐
Vieraskielisen kirjallisuuden lukeminen.	☐	☐	☐	☐	☐
Internetissä olevat valmentautumissivustot.	☐	☐	☐	☐	☐

Kuinka tärkeänä pitäisit seuraavia ominaisuuksia kieltenopiskelusivustolla?

	Hyvin tärkeä.	Melko tärkeä.	Ei kovin tärkeä.	Ei lainkaan tärkeä.	En osaa sanoa.
Foorumi, jossa käyttäjät voivat keskustella opiskeluun liittyvistä asioista.	☐	☐	☐	☐	☐
Oman lukusuunnitelman teko käyttäjäprofiiliin.	☐	☐	☐	☐	☐
Muistutusominaisuus, joka lähettää sähköpostiin muistutuksen lukusuunnitelman edistymisestä.	☐	☐	☐	☐	☐
Arkisto, joka sisältää aiempien vuosien yo-kokeet kokonaisuudessaan.	☐	☐	☐	☐	☐
Tehtäväosio, jossa voi harjoitella aiempia yo-kokeita.	☐	☐	☐	☐	☐
Tehtäväosio, jossa voi harjoitella muita kielitehtäviä.	☐	☐	☐	☐	☐
Kannettavaan musiikkisoittimeen ladattavia auditiivisia oppimateriaaleja.	☐	☐	☐	☐	☐
Aineosio, jossa käyttäjä saa kirjoittamiinsa aineisiin arvioita.	☐	☐	☐	☐	☐
Pistejahti, jossa käyttäjä saa pisteitä jokaisesta tehdystä tehtävästä.	☐	☐	☐	☐	☐
Nimimerkin käyttö niin, että henkilöt voivat pysyä anonyymeina halutessaan.	☐	☐	☐	☐	☐